

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

H. VALLEKILDE

3

FRA VALLEKILDE FOLKEHØJSKOLE

102

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN
1995

Fra

Vallekilde Folkehøjskole

102

Udgivet af Selevforeningen

1995

HØJSKOLE-EKSPORT ?

Gennem de seneste år - og især efter Berlinmurens fald i 89 - har der været en stadig voksende international interesse for den danske folkehøjskole og for folkeoplysningstraditionen.

Det har været tilfældet fra Øst- og Central-Europa - men også fra stort set alle egne af jorden og herunder fra såkaldte 3.lande.

Ofte har ønsket om oplysning og kontakt været knyttet sammen med bestræbelser på at forbedre menneskerettigheder og udvikle demokrati. Det er således ikke blot nutidens højskole, der har interesse, men ofte det, der skete i sidste halvdel af sidste århundrede - fra 1848 og frem - da det danske folkestyre skulle grundfæstes og hvor folkeoplysningen med højskolerne som udgangspunkt spillede en central rolle.

Vi har også på Vallekilde Højskole mærket denne interesse og har bl.a. haft mange besøgende fra både Øst- og Centraleuropa og fra den 3. verden. Også nogle som deltage i kortere eller længere kursusforløb.

Men er det i det hele taget en god ide at give denne model videre? Kan dansk folkeoplysning og specifikt den danske højskole om man så må sige EKSPORTERES? Er det muligt og især: er det en god måde at hjælpe udviklingslande på ?

I Foreningen for Folkehøjskoler - hvor jeg i de senere år har været tilknyttet det internationale arbejde - har man naturligvis diskuteret spørgsmålet. Både på grund af den almene interesse udefra, hvor bl.a. mange fra Østeuropa via demokratifonds-støttet ophold på danske højskoler nu ønsker at etablere højskoler i hjemlandet, men også i forbindelse med, at den danske højskoleverden er involveret i Dani-

da-udviklingsprojekter i Indien, Bangladesh og Nigeria - alle omkring oprettelse af højskolelignende institutioner.

Omfanget af højskolernes internationale kontakter fremgår bl.a. af den evaluering, der i starten af året blev lavet af demokratifondens indsats. En fond oprettet i 1990 under udenrigsministeriet med det formål at støtte en demokratisk udvikling i de tidligere kommunistiske lande og udviklingslande, især i forbindelse med besøg her i landet. I de første 4 år har 52 højskoler samlet fået 28 mio. kr. til i alt 213 programmer.

Ser man generelt på, hvilken rolle undervisning tildeles i et udviklingsperspektiv, så var det interessant under årets store politiske begivenhed, det Sociale Topmøde i København, at følge bestræbelserne på at få undervisningen med i slutdokumentet som en afgørende forudsætning for gunstig social udvikling, og se hvordan det til sidst lykkedes.

Alment har undervisning - og ikke mindst voksenundervisning - været tillagt stor betydning i udviklingssammenhæng i en del år nu.

Således har UNESCO siden 2.verdenskrig holdt en række afgørende internationale konferencer om voksenundervisning. Det første var i Helsingør i 49, og herfra hørtes for første gang - bl.a. med inspiration fra dansk folkeoplysning - begrebet »popular education«, og mødet opfordrede voksenundervisere verden over til at: - »skabe en virkelig demokratisk atmosfære og medvirke til dannelsen af en kultur, der kunne gøre ende på modsætningerne mellem de såkaldte masser og den såkaldte elite«. Der var klart tale om store forventninger til voksenundervisningens rolle og muligheder.

Senere er det blevet fulgt op med konferencer i Montreal, Tokyo og Paris. Og det spændende er nu, at den næste konference skal være i Hamburg i 97 og at dansk folkeoplysning allerede er stærkt involveret i forberedelsen heraf.

Specielt for udviklingslandene har der været en række personer, der markant har udtrykt nødvendigheden af op-

CE

Small Kitchen Equipment

Dillon - hygiene pass, etc.

Kopper - pts

B. Ruffing - sheet in bag

Cite form

lysning. Én af dem, der tydeligst har formuleret undervisningens betydning i forhold til en demokratisk udvikling, er Zambias tidligere præsident Kenneth Kaunda: »Uoplyste kan ikke skabe demokrati. De er som får, der kan blive ført hvorhen det skal være af enhver mand med en høj stemme eller et stykke sukker i hånden«.

Men også personer som Ghandi og Paulo Freire har i høj grad sat voksenundervisning sammen med udvikling og selvstyre.

På den anden side kan mange af problemerne i udviklingslandene også relateres til det faktum, at de stadig opererer med et post-kolonialt uddannelsessystem, som ikke er baseret på egen kultur, men pålagt udefra. (Gælder vel for såvidt også i f.eks. Baltikum).

- Desuden fortæller resultater fra den sammenlignende pædagogik, at man ikke - som når man plukker en buket blomster - kan få et sammenhængende godt uddannelsessystem ved at gå rundt i en have med alverdens undervisningsmodeller - og så plukke en her og en der.

Så igen - er det ikke en misforståelse at tro, at andre lande skulle kunne have fordel af den model, der ligger i dansk folkeoplysning ?

Ser man på, hvad det især er, udlændinge selv fremhæver og forbinder med højskoletraditionen, så er det den »folkelige lighed« og »ligeværd«s-begrebet som baggrund for en tro på værdien og nødvendigheden af oplysning til alle - »folkeoplysning«. Desuden »det levende ord«, »samtalen« og »vekselvirkningen«.

Man ser en snæver forbindelse herfra og så til det, som også bliver betragtet som typisk dansk - en dyb tro hos folk på deres mulighed for at forbedre egne vilkår og et værdisystem baseret på genopdagelse og selvudvikling. Og i forlængelse heraf, den opfattelse, at fremskridt og varig udvikling bedst skabes nedefra.

Det er let at relatere herfra og så til nøgleordet »IDENTITET«.

Både den individuelle identitet - som det menneske man nu er - men også den identitet, der ligger i at være med i noget, der er større, nemlig et folk med dets historier, sange, drømme osv. - uanset hvor på jorden man befinder sig.

Det er også let at relatere til nøgleordet »DEMOKRATI«. I hvert fald hvis man tænker på Krogerup Højskoles grundlægger Hal Koch og hans definition på demokrati, når han siger: »Samtalen og den gensidige respekt og forståelse er demokratiets grundsubstans«.

For nogen tid siden kunne man i Politiken læse en artikel om demokrati skrevet af den nigerianske ekspert i internationale forhold, Patric Adibe - med overskriften: »Demokratiet fungerer ikke i Afrika - parlamentarismen har kun bragt skuffelser«. Forklaringen er umiddelbar. Han fremfører, at når der i hvert land er flere stammer, religioner, sprog osv., så vil parlamentarismen let føre til, at landet rives i småstykker. (Hvad man netop ser i flere afrikanske lande, men også i det tidligere Jugoslavien og Sovjetunionen).

Hans konklusion er, at kun et land hvor indbyggerne - folket - har en følelse af gensidig solidaritet, kan have glæde af demokrati og parlamentarisme.

Men er det ikke netop her, vi har noget af det vigtigste ved højskoletraditionen. Er det ikke det, der er det centrale i folkelighedsbegrebet og folkeoplysningen ?

I den forstand kan man godt forbinde højskolen med nye demokratier eller med lande, der for længst er sluppet ud af kolonialismen, men stadig kæmper for at finde eller genfinde en egen folkelig identitet.

I en artikel om Grundtvig Institute i Nigeria (- der er et af de danske højskoleprojekter) skriver skolens leder Kachi Uzomba: »*Som middel til genopdagelse og national udvikling kan Grundtvigs ideers brugbarhed ikke overvurderes*«. »*Det storartede for os ved »Skolen for livet» er at det er et kvalitativt begreb*«.

Højskoletraditionen har nogle muligheder i sig - også

udenfor landets grænser. Men ikke p.g.a. det unikke i traditionen. Måske endda tværtimod. Ved nøjere eftersyn har mange lande i forvejen beslægtede traditioner eller elementer heraf. Og dens store værdi som inspirationskilde ligger netop ikke i det pædagogiske, men i det alment menneskelige og i forhold til udviklingsmulighederne.

Og så er spørgsmålet ikke så meget, om EXPORT, men mere om IMPORT er muligt.

Hvis man i et andet land inspireres og kan bruge elementer i opbygningen af sin egen folkeoplysning, ja så kan hjælp hertil måske endda være en ganske udmærket form for udviklingsbistand. (Når der ved udvikling forstås, at det pågældende land kan vikle ud sin egen identitet, mere end at landet kan tage et stort skridt på en forud defineret universel »udviklingsvej«). Uanset om det er i Syd eller i Øst.

Dermed så også, at det må være et reelt samarbejde mellem to ligeværdige parter baseret på gensidig respekt. I så fald bliver der tale om et mellemfolkeligt møde til gavn for begge parter, og dermed også noget, dansk folkeoplysning kan få udbytte af. Noget, vi klart har oplevet på de danske højskoler i de forløbne år.

(Billederne er fra det nu færdigbyggede Grundtvig Institute i Nigeria).

Thor West Nielsen

(2) Facultät
Nesator (Hilfsmittel)
Individuelle
Kollektive

ET FOLKELIGT FILOSOFIKUM

Interessen for filosofi har aldrig været så stor og bred, som nu. Filosofi er blevet et populært fag på universitetet, i gymnasiet og i folkeskolen, folk strømmer til filosofiske foredrag og kurser og filosofiske bøger sælges i større oplag end nogensinde.

På højskolen mærkes interessen for filosofi også, ikke mindst som en voldsom søgen efter rødder og en stor lyst til, at fastholde menneskets ret og mulighed for at tænke over sine egne eksistensvilkår.

Der er ved at opstå en form for folkeligt filosofikum, hvor flere og flere mennesker søger omkring filosofien, for at kradse lidt i den forkromede overflade, der har dækket over behovet for at stille tilværelsens store spørgsmål. Det hører med til vores menneskelighed at beskæftige os med det, som filosofien siger noget om: Det handler jo om eviggyldige spørgsmål, fordi vi fødes og dør, fordi mennesker stadig er både onde og gode og fordi vi gerne vil være mere livsduelige og fortrøstningsfulde.

Nu er begrebet »filosofi« gennem tiden blevet anvendt på mange måder, og nogen endegyldig definition findes heldigvis ikke. Indkredsningen af, hvad filosofi er, kan være snæver eller bred, og det er nok en meget bred definition man skal have fat i, for at indkredse meget af den aktuelle interesse for filosofi.

Mere præcist er det nok også at sige, at det er interessen for filosofi der er vokset, end det er filosofien der har fået en opblomstring. Interessen for filosofi er i de senere år vokset, og har bredt sig langt ud over de snævre fagfilosofiske kredse. Om filosofien som sådan har fået en opblomstring, må det nok være tilladt at stille spørgsmålstegn ved. Det er ikke nødvendigvis de nulevende filosofers skyld, at

interessen for filosofi er vokset. Faktisk hører man - med enkelte fremragende undtagelser - ikke ret meget til det fag-filosofiske miljø i Danmark. Det er vel nærmest på trods af det fagfilosofiske miljøes indadvendthed, at interessen for filosofi er blevet vakt i meget brede kredse.

Det er dog ikke noget helt nyt med interessen for filosofi. I 1960'erne og 1970'erne blev der også diskuteret filosofi i både bøger og aviser. Men interessen havde dengang en tendens til at være sekterisk og eksklusiv. Nogle filosoffer blev læst og diskuteret, andre kunne man med god ideologisk samvittighed absolut ikke læse. Med hård hånd blev der dømt om en filosof, død eller levende, var borgerlig i sit tilsnit eller ej.

I dag er det ikke så meget de ideologiske aspekter der er interesse for, som tilfældet var i 1960'erne og 1970'erne. Behovet er tilsyneladende, at få diskuteret menneskets vilkår, og samtidig få sat vores forskellige forestillinger om menneske, samfund og natur ind i en større og historisk sammenhæng. Mange opsøger derfor idéhistorien for at finde sammenhænge og helheder i det moderne verdensbillede. Et andet karakteristisk træk ved den aktuelle interesse for filosofi er, at den i stor udstrækning handler om livsanskuelse. Meget af interessen drejer sig således om moralske spørgsmål, om meningen med livet og generelt om eksistentielle spørgsmål. I 60'erne og 70'erne var interessen stort set koncentreret om politisk idéhistorie. I dag ser det ud til, at være det enkelte menneske og dets livsvilkår, der er kommet i centrum for overvejelserne. Den voldsomme interesse for Søren Kierkegaard kunne også pege i den retning.

Hvorfor så den store interesse for filosofi? Er det fordi vi har fået mere tid til vores rådighed, så muligheden for eftertanke har fået mere plads. De gamle græske filosoffer hævdede jo netop, at filosofi krævede tid, hvorfor de måtte afvise arbejde, som en relevant beskæftigelse for frie filosoferende mennesker (læs: mænd). Eller er det fordi, der er

opstået nogle omstændigheder, som kræver ekstra overvejelse ud over dem vi gør os om dagen og vejen?

Det er sikkert en kombination af begge dele. Den måde, som mange opsøger filosofien på i dag, tyder imidlertid på, at motivationen udspringer af en generel utilpassehed i forhold til eksistensvilkårene i det senmoderne samfund. Hvis der i forlængelse heraf spørges efter filosofiens opgave, kan der svares med Hegel, som gør moderniteten og dens selvforståelse til et filosofisk tema. Hegel bestemmer behovet for filosofisk eftertanke, som en direkte funktion af et udækket behov for kulturel og epokal selvforståelse. Behovet for afklaring er næppe blevet mindre siden Hegels tid.

Til den særlige bevidsthedsform, som det moderne samfund har udviklet gennem de sidste 100 år, hører der en tro på, at vi kan løse alle problemer med mere teknik og mere økonomisk velstand. Blandt almindelige mennesker er der en stigende skepsis over for denne udvikling. Selv om vi i vort århundrede har tilegnet os en videnskabelig og teknisk viden, der i umiddelbar forstand betegner et næsten uoverskueligt fremskridt i forhold til tidligere epoker, så er vi som mennesker samtidig blevet mere tvivlende og usikre. Sammen med en øget teknokratisering af næsten alle livets områder, synes det at have resulteret i et orienteringsmæssigt tomrum og meningstab, der har reduceret menneskets muligheder for at »finde sig selv«, eller i hvert fald for at finde sig til rette i tilværelsen. Vi har også fået en betegnelse for denne tilstand i form af begrebet »livskvalitet«. Det kan forstås som et udtryk for, at fremskridt i teknologi, økonomi og beherskelse kan betyde tilbageskridt på andre livsområder.

Den engelske økonom John Maynard Keynes var inde på det allerede i 1930'erne, hvor han skrev, at det økonomiske problem i stigende grad vil blive afløst af problemet om at leve. Den aktuelle brede interesse for filosofi må kobles sammen med denne udvikling. Udgangspunktet for interessen er det moderne menneskes usikkerhed både i forhold til

sen er det moderne menneskes usikkerhed både i forhold til omverdenen og i forhold til sig selv.

Flere og flere bliver bevidste om den katastrofekurs, som mennesket selv har sat verden på. Stillet overfor tilsyneladende uforsonlige og risikofyldte omgivelser, og tilsvarende u håndterlige fremtidsperspektiver, ønsker mange mennesker, at finde en kritisk platform i forhold til denne udvikling. En platform, hvorfra der kan kastes et ikke-økonomisk og ikke-teknokratisk perspektiv på verdens tilstand. Filosofien opsøges uden tvivl af mange i håb om, at den kan blive en sådan platform. På de indre linier er nøden måske ikke mindre. Ensomheds-følelse og isolation er blevet en udtalt måde at opleve forholdet mellem sig selv og verden på. Det enkelte menneske søger gennem filosofien et grundlag, hvorfra det kan finde sin egen selvreflekterede forståelse og orientering i en tilværelse, som tenderer til at blive stadig mere kompliceret og blottet for faste holdpunkter og værdier.

At interessen for filosofi er vokset, behøver ikke alene at være et krisetegn for vores samfund og kultur. Der er imidlertid ikke tvivl om, at den store interesse for filosofi først og fremmest handler om det, som Bertrand Russell sagde var det vigtigste, som filosofien stadig i vor tid kan gøre for dem, der studerer den: »At lære, hvordan man kan leve uden vished og dog ikke lade sig lamme heraf«.

I tider, hvor mennesker føler sig usikre og hvor der er krisestemning, er det for mange fristende at vende interessen mod forvaltningen af deres eget liv. Det skulle den nye interesse for filosofi helst ikke medvirke til. Det skulle helst ikke resultere i en eksklusiv og indadvendt interesse for det, der alene vedrører ens egen eksistens. En sådan filosofisk privatisme vil ikke være frugtbar i en tid, hvor vi står overfor problemer, der dybest set kun lader sig løse i fællesskab.

Aristoteles sagde, at filosofiens begyndelse er menneskets undren. Denne filosofiske undren skulle meget gerne

drive mennesket til for alvor at spørge til den verden, vi lever i. Filosofi er nemlig først og fremmest kritisk eftertanke over de ting, vi normalt tager for givet. Til at filosofere hører også at spørge, hvorfor verden er som den er, og hvorledes samfundet og mennesket kunne være anderledes? Kunne der ikke være andre muligheder at forme vort liv og vort samfund på?

Den nye og store interesse for filosofi kan kun bydes velkommen, hvis den også kan medvirke til, at vi kommer i dialog med os selv, vores samvittighed og andre mennesker om, hvad det egentlig er for en verden vi gerne vil leve i, og som vi måske kunne føle os mere tilpas i. På den måde kan det folkelige filosofikum, som folk selv er ved at indstifte, blive en god og nødvendig platform for en bevægelse væk fra den tilstand, hvor vi har været alt for tavse om de store spørgsmål vedrørende menneskets og samfundets bestemmelse.

Peter Johannes Schjødt

CAMUS - DET FØRSTE MENNESKE

Jeg hørte første gang om Albert Camus, da jeg var elev på Vallekilde Højskole. Her læste den dybt undrende 18-årige om livet som en glæde så stor, at det måtte tages dybt alvorligt, og om en smerte så dyb, at valget af livet var den eneste mulighed.

Camus har siden da været en del af mit liv. I min seminarietid havde jeg, over hovedgærdet på min seng, hængende Pindars 3. pythiske ode: »*Min sjæl, tragt ikke efter udødelighed, men udtøm det muliges rige*«, Camus' titelbladshenvisning fra »Sisyfos-myten«. Mine seminariekammerater vil forhåbentlig ikke kunne huske det, men det står pinlig klart for mig, hvordan jeg ustandselig og ufordøjet citerede »den store mester«.

Selv om jeg i dag kan være pinligt berørt over min kritikløse heltedyrkelse, er jeg dog en smule stolt af, at det var Camus, jeg »faldt for« og ikke én af dem med alle svarene!

Det, der provokerer og fascinerer ved Camus, er jo netop hans insisteren på at stille spørgsmålene, blive ved at forfølge og fastholde at der ingen meningsfulde svar findes på menneskets dybeste spørgsmål, fastholde meningsløsheden - den absurde position.

Det andet, der fascinerer, som en logisk følge af det nævnte, er hans betagelse af de enkle, elementære ting i tilværelsen: solens lys over havet, den ru bark på træets stamme, lugten af støv i den varme gade, lyden af menneskers arbejde - eller stilheden en aften på bjerget ved Mykenes ruiner:

Vi kører tilbage til Mykene; solen er netop gået ned, da vi når frem til den højestliggende afsats. Mellem de stejle bjergtoppe, som hæver sig over den, sejler en klar måne stille over himlen. Men over for os strækker den mørke slette sig fra foden af Argos' blå bjerge til det lysere hav

ude til højre. Et vældigt rum, en stilhed så fuldstændig, at man er ked af at komme til at løsne en sten. ... Det var umagen værd at rejse så langt for at tage imod dette store stykke af evigheden. Efter dette har resten ikke længere nogen betydning.

På mange måder blev Camus bestemmende for, hvordan jeg »kom igennem« 70'erne og 80'erne. Kravet om altings politisering, betoningen af kollektivets ret over for individet, bekendelsen til den historiske materialisme. Alt dette - og mere til - var langt hen også mine ønsker og mål, men jeg er glad for, at jeg hele tiden havde et korrektiv i Camus' individtænkning. Stædigt fastholdt han det enkelte menneskes ansvar for sit liv og hidsigt angreb han ideologierne for at lade deres mål (samfundets, kollektivets lykke og fælles bedste) gå forud for individets frihed og ansvar til at vælge sit liv.

At valget aldrig er let og ligetil, men altid tungt og omkostningsfyldt, viste sig efterhånden som man faktisk fik et liv at vælge og være ansvarlig for. Det var knapt så påtrængende som 18-årig.

For Camus var dialektikken mellem individ og kollektiv altid smerteligt til stede. Hans lykkeligste stunder var i samarbejde med andre, han holdt af (fodboldspillet, ungdommens teaterarbejde, tiden i modstandsbevægelsen og på tidsskriftet *Combat*), men en stor del af sit liv var han ensom og med et kald om at skrive sandt og ærligt. Det skaffede ham ikke mange venner og gjorde ham ofte ulykkelig.

Hans evne til at beskrive splittelsen og udmale den som et grundvilkår for det moderne menneske, ramte mig dybt der i slutningen af 60'erne og har været et fixpunkt for mig siden, efterhånden som jeg læste de af hans værker, der udkom på dansk. Men det har selvfølgelig altid været som en slags »fortidens stemme«, Camus har talt. Al beskæftigelse med hans forfatterskab har på én eller anden måde båret præg af hans tragiske død i 1960, som 46-årig.

To bøger fra de sidste år har på en måde ændret dette forhold. I 1992 kom »Dagbøger«, en række personlige optegnelser fra hele hans voksenliv, hvor en i høj grad levende, tænkende og skabende Camus træder frem for læseren. Og i år kom så »Det første menneske«, som er et romanudkast, udgivet som det forelå ved hans død. 144 tætskrevne sider i Camus' vanskeligt læselige håndskrift, fundet i den taske han havde med sig, da han omkom ved en bilulykke.

At læse »*Det første menneske*« er en utrolig oplevelse.

Det er en selvbiografisk skildring af forfatterens opvækst i Algerie i dyb fattigdom. Et hjem bestående af bedstemoderen, der styrer med hård hånd; morbroderen, der er døv og næsten stum, arbejder som bødker og tilfører huset en sær, skæv men vital dimension; moderen - den egentlige hovedperson, der ligeledes er født hørehæmmet og som broderen reel analfabet. Hun tjener til familiens ophold ved at gøre rent for folk, og det er hendes tavse livsvilje og ordløse ydmyghed, Camus rejser en mindstøtte for med denne bog. Endelig er der hendes to børn: storebroderen Henri, der står svagt skildret og forfatterens alter ego: Jacques Cormery.

Romanen er spændt ud mellem en stærkt mættet skildring af forældrenes ankomst til en forvalterbolig i en lille landsby i Algerie en dramatisk oktobernat - den selv samme nat, hvor Jacques bliver født, og på den anden side et lille seks siders kapitel, der slutter bogen i den form, vi har fået den. Et kapitel, der karakteristisk nok kaldes: Dunkel for sig selv, hvor forfatteren reflekterer over, hvad drengen blev. Hvad denne baggrund betød?

I mellem disse poler ligger to hovedlinjer: 1) hovedpersonens søgen efter den far, han aldrig har haft (han faldt som fransk soldat i 1. verdenskrig, da Jacques var 1 år) og 2) lange og smukke, tætte beskrivelser af drengens liv i familiens rammer, blandt skolekammeraterne og alene med bøger og ny, foruroligende viden. En viden, han ikke kan dele med sin familie og som langsomt fjerner ham fra dem

9

Johannes Sök Rollemestert

Den som har varit i Sverige under de senaste åren har säkert märkt att det inte bara är de stora städerna som har blivit mer internationella. Även i mindre städer och på landsbygden ser man människor från andra länder. Det är inte bara turister som kommer till Sverige, utan också människor som vill bo och arbeta här. Det är ett tecken på att Sverige fortfarande är ett attraktivt land att bo i.

Det är inte bara turister som kommer till Sverige, utan också människor som vill bo och arbeta här. Det är ett tecken på att Sverige fortfarande är ett attraktivt land att bo i. Det är inte bara turister som kommer till Sverige, utan också människor som vill bo och arbeta här. Det är ett tecken på att Sverige fortfarande är ett attraktivt land att bo i.

og lægger grunden til en dyb splittelse i ham: Forankringen i rødderne - Algier, som han elsker for dets landskab, den brændende sol, det glitrende hav, den støvede by - og for dets mennesker, de fattige franske arbejdere, han er vokset op i blandt og de endnu fattigere arabere, som både er naboer og venner - og også er fremmede og mystiske.

Hele sit liv arbejdede Camus for, at arabere og fransk-mænd skulle kunne leve fredeligt med hinanden, og det var en af hans livs store skuffelser, at dette mål blev stadigt fjernere, og at Algier mod slutningen af hans liv var præget af borgerkrig, vold og terrorisme.

Dette forhold præger også »*Det første menneske*«, hvor en terrorbombe i gaden afbryder den voksne Jacques' besøg hos sin mor, og han bruger sit kendskab til beboerne i gaden til at redde en araber fra at blive lynchet.

Den anden pol i splittelsen er skildret gennem portrættet af læreren Hr. Bernard, der bliver det menneske, der ændrer drengens skæbne. Først ved at være en guddommelig lærer (det er ét af de smukkeste lærerportrætter i litteraturen), siden ved at tage ansvaret for at Jacques kommer i gymnasiet og derved får åbnet en verden af viden og muligheder, som i sidste ende bringer ham væk fra den fattige gade, fra Algier - og fra moderen. Han er fra nu af en fremmed på besøg, en ulykkelig hjemløs, der resten af sit liv må kæmpe for at finde et nyt ståsted og som altid må leve med en smag af forræderi i munden, men han er også en mand med viden, indsigt og meninger. I en note til sit romanudkast skriver Camus om Jacques' og moderens verdener:

Han involveret i al slags vanvid i vor historie; hun bevægende sig gennem den samme historie, som om den var enhver tids historie. Hun tavs for det meste, knap nok med nogle få ord til at udtrykke sig; han talende hele tiden, ude af stand til gennem tusinder af ord at finde det, hun kunne sige i en eneste af sine tavsheder ... Moderen og sønnen.

Camus skildrer - i et udkast til slutningen - hjertegriben-

de denne selvmodsigelse i sit liv gennem den voksne søns afmagt over for sin mor: ikke at kunne få sagt tak - og i sidste ende: bede om tilgivelse!

»Du forstår mig ikke, og alligevel er du den eneste, der kan tilgive mig. .. man beder om tilgivelse hos dem, man ved kan tilgive én. Bare det, tilgivelse, og ikke at de beder én om at gøre sig fortjent til tilgivelsen, at vente. .. Kun du kan gøre det, men du forstår mig ikke og kan ikke læse hvad jeg skriver. Derfor taler jeg til dig, jeg skriver til dig alene, og når det er slut, vil jeg bede om tilgivelse uden nogen forklaring, og du vil smile til mig...«

Denne hovedlinje i romanen: barndommen i Algier og forholdet til moderen, står langt stærkere (fylder også betydeligt mere), end den anden linje, der er romanens startpunkt - efter optakten om forfatterens fødsel: nemlig den 40-årige Jacques' forsøg på at genfinde faderen, der døde i en skyttegrav ved Marne i 1914.

Han finder - i første omgang - en soldatergrav i Saint-Brieuc: Henry Cormery. 1885-1914. Da han regner efter, får han chok'et: Den mand, der ligger begravet her, og som var hans far, er 10 år yngre, end han selv nu! Han mærker en afmagt over en verden i uorden og kaos, en verden, hvor sønnen er ældre end faderen.

Han, der aldrig har savnet sin far, kastes nu ud i en formålsløs søgen efter at vide mere om denne far. Hvem var han? Hvad ventede han sig af livet? Hvor kom han fra? Hvilke spor satte han sig?

Det er denne søgen, der i næste omgang bringer ham tilbage til moderen med spørgsmål om faderen og deres ungdom - og i sidste instans til det dybe dyk ned i sin egen barndom, dens fattigdom og lykke.

Sporet efter faderen forgrener sig i et historisk afsnit om de første franske kolonister i Nordafrika i midten af 1800-tallet. Camus paralleliserer disse mænds skæbne med faderens, men ideen forløses ikke rigtigt i den form, romanen havde ved Camus' død.

Man kan sige, at konflikterne mellem franskmænd og nordafrikanere i 1990'ernes virkelighed, bestemt heller ikke er forløst (hvis der er sket noget, er det vel en 180°'s drejning af problemet), og læst i synet af dette, bliver romanens historiske perspektivering af forholdet, tankevækkende.

Romanens andet spor: barndoms- og ungdomsskildringerne fra Algier, er heller ikke fuldendt. Camus havde planlagt mindst endnu et kapitel om Jacques som ung mand. Men disse afsnit kan i langt højere grad stå som de står i deres nuværende form.

Den største bedrift i denne del af bogen, er som før nævnt beskrivelsen af moderen og kærligheden mellem hende og barnet, og bedriften er først og fremmest, at dette forhold næsten er uden ord og ydre følelsesudtryk. Litteraturhistorien er fyldt med beskrivelser af »mødre« - stærke, aktive, kærlige og dominerende i deres kærlighed. Jacques' mor er næsten ikke til stede. Hun overlader opdragelsen til den stærke og dominerende bedstemor, hun haster af sted for at passe sit arbejde, og derhjemme sidder hun ydmygt på sin stol i sit hjørne og passer sit arbejde her. Hun kan ikke høre meget af, hvad der foregår omkring hende, og hun har ikke noget sprog til at gribe ind og påvirke sin verden. At kærligheden mellem denne kvinde og hendes barn alligevel sitrer igennem beskrivelserne af hende - det er en bedrift.

Et kernepunkt for forståelsen af deres forhold er situationen, hvor Jacques og hans bror har spillet ynkeligt på violin og sunget ved en familiesammenkomst.

Og Jacques kunne endnu huske denne søndag eftermiddag, hvor han var på vej ud med moderen og hørte en af tanterne komplimentere moderen med ham, og hun havde svaret »Ja, det var godt. Han er klog«, som om de to ting havde noget med hinanden at gøre. Men da han vendte sig om, forstod han forbindelsen. Moderens blik hvilede skælvende, ømt og feberagtigt på ham med et sådant udtryk, at barnet trådte tilbage, tøvede og flygtede.

»Hun holder af mig, hun holder altså af mig,« sagde han til sig selv på vej ned ad trappen og forstod samtidig, at han selv holdt uendelig meget af hende, at han af alle sine kræfter havde ønsket, at hun holdt af ham, og at han indtil da altid havde tvivlet på det.

For at uddybe forståelsen af, hvad jeg opfatter som selve drivkraften i portrættet af moderen - og i hele romanen, vil jeg tilføje to citater af Camus, uden for romanens rammer. 1) fra en af noterne til bogen:

Alt i alt vil jeg fortælle om dem, jeg holdt af. Og kun det. Dyb glæde.

og 2) fra Camus' tale ved overrækkelsen af Nobelprisen i 1957, hvor han om sit engagement siger, at det ligger nu:

.. ikke længere hos dem, der skaber historien, men hos dem, der ligger under for den..

I »Det første menneske« har han dybt engageret skrevet om dem, som ligger under for historien - og om dem, han holdt af!

Om titlen har Camus selv sagt i et interview kort før sin død:

I virkeligheden er vi alle, inklusive mig selv, på en vis måde »det første menneske«, vor egen histories Adam.

Han har med denne fortælling givet et usædvanligt stærkt bud på nødvendigheden af, aldrig at glemme sin egen historie, aldrig at lade sig tyrannisere til at tro på, at den ikke er vigtig, men med hele sin energi fastholde den personlige erindring, sin egen historie. Det er afgørende for forståelsen af sit eget liv, af andres liv, af verden - og historien.

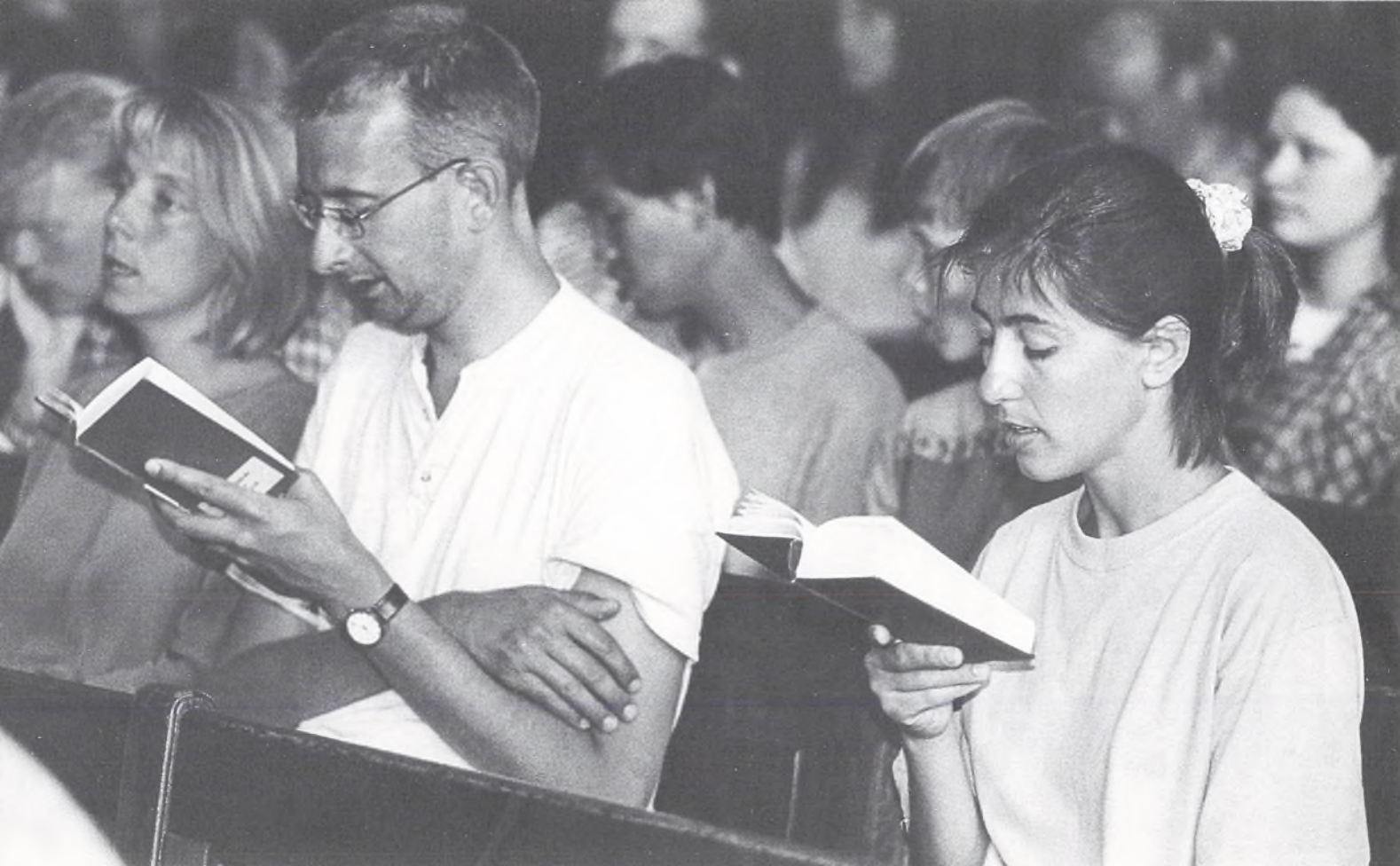
Man skal ikke skjule personlige forudsætninger og fordomme, selv om man selvfølgelig ikke behøver at svælge i dem. Jeg beskrev i indledningen min ungdommelige »opdagelse« af Camus og min fortsatte optagethed af hans univers, og i den forbindelse tror jeg, det er vigtigt at vente med »Det første menneske«. Læs først »Sisyfos-myten« eller »Den fremmede«, »Pesten« og »Dagbøger« og måske

»Faldet« for at få en fornemmelse af den desillusion, Camus var præget af sidst i 50'erne, og som han måske var ved at skrive sig ud af med »*Det første menneske*«.

Afslutningsvis endnu en personlig vinkel. Jeg har, mens jeg læste »*Det første menneske*«, nogle gange spekuleret over, om den styrke romanen slog mig med, hænger sammen med de omstændigheder, hvorunder den blev læst. Jeg har nemlig intenst dyrket den og »Dagbøger« under et månedlangt ophold i Andalusien med udsigt fra terrassen ud over Middelhavet og næsten helt over til Camus' elskede Algier. Jeg har siddet i den samme brændende sol, kigget ud på bakkernes bevoksning af kaktus og maki, svimlet betragtet de kæmpestore palmers viften i den tørre vind og på min krop mærket de kraftfulde, kølige vinde fra bjergene.

Jeg tror ikke, det er en betingelse for at få en stor oplevelse ud af at læse »*Det første menneske*«, men for mig har det været en lykkelig forening.

Jørn Fugl

GENER SOM LÆGEMIDLER

Den 3. maj 1995 havde Det Ethiske Råd, bioetikprojekt GRAN samt Folketingets Udvalg vedrørende Det Ethiske Råd indkaldt til debatdag på Christiansborg om genterapi. Gener som lægemiddel hedder et lille populært debathæfte, som blev skrevet til lejligheden, og hvis titel beskriver emnet.

Historien om boblebørnene havde nået pressen inden konferencen. Det er bla. historien om den 4-årige sydamerikanske pige, som mangler et enzym kaldet ADA . Sygdommen er ekstremt sjælden, medfødt og arvelig, og giver sig udtryk i et svækket immunforsvar, de hvide blodlegemer er ikke i stand til at bekæmpe infektioner. - Børnene må leve totalt afsondrede fra omverdenen i en steril plasticboble, heraf navnet.

I forsøget blev nogle af pigens hvide blodlegemer taget ud af kroppen, og koden for den normale ADA sekvens indsat. De genetisk manipulerede hvide blodlegemer blev ført tilbage i pigens krop og producerer nu enzymet, og immunforsvaret virker.

Pigen er kommet ud af sin boble, går i skole, bliver forkølet som andre børn, men må stadig ind imellem i behandling, da hvide blodlegemer har en begrænset levetid.

På selve konferencen kom overlæge Arne Svejgaard med endnu våde billeder fra sin amerikanske kollega Michael Blaese, som viste før- og efterbilleder af ondartede hjerne-svulster, behandlet med »selvmordsgener«.

Her er behandlingsprincippet, at svulstcellerne tilføres et gen, som koder for dannelsen af et enzym, som slår cellerne ihjel, hvis det aktiveres. I maj måned -95 havde denne behandlingsform i 9 tilfælde givet en reduktion på 30% af svulstvævet. Ingen af patienterne er helbredte, men med de

hidtil kendte behandlingsformer, kirurgi og kemoterapi, har man intet kunne stille op mod ondartede hjernesvulster.

Man mener, at menneskets arvemateriale består af ca. 3 milliarder byggesten. Man forkorter disse nucleinsyrer til DNA og det er dem, der opbygger generne. Man gætter på at mennesket har imellem 50- og 100-tusinde gener i hver af kroppens celler. Disse gener er fordelt på menneskets 46 kromosomer.

Forskerne tror og håber, at de i løbet af de næste 10 år vil være i stand til fuldstændig at kortlægge de menneskelige gener, det menneskelige Genom, kaldet The Human Genome Project forkortet HUGO.

Det betyder en bestemmelse af rækkefølgen af de 3 milliarder byggesten, men hvordan man skal tolke denne viden, står ikke på nuværende tidspunkt klart. Man vil få kendskab til generne (arveanlæggene) og dermed en teoretisk mulighed for en diagnostik af arvelige sygdomme. Man vil kunne påvise forandringer, der giver sig udslag i kendte arvelige sygdomme, som f.eks. Cystisk fibrose og Huntingtons Chorea.

Teoretisk vil denne viden også kunne kaste lys over forholdet mellem arv og miljø. At beskrive den genetiske tilbøjelighed for at udvikle de store folkesygdomme som hjerte/karsygdomme og kræft, og miljøets betydning for at disse kommer til udfoldelse, er også en mulighed, som optimistiske genforskere ser som resultat af HUGO.

Mutationer er ændringer af DNA-sekvensen, altså genetiske forandringer som sker i levende celler. De fleste får ingen betydning for individet, men nogle typer ved man, kan føre til alvorlige sygdomme, og hvis mutationen sker i kønscellerne endda til arvelige sygdomme.

Professor Lars Bolund sagde på mødet: »Værdien af alle de diagnostiske fremskridt er endnu i de fleste tilfælde begrænset af, at forståelsen af de forskellige genetiske lidelsers udvikling og behandling er utilstrækkelig. En stor portion

ydmtyghed og forsigtighed ved fortolkningen af de genetiske fund er derfor påkrævet«.

Ved genterapi indføres nyt arvemateriale i cellen, og den store vision er, at man engang kan nå dertil, at man helbreder i stedet for at behandle.

Man benytter flere forskellige teknikker for at få overført DNA-sekvenserne. Den oftest benyttede bruger virus som vektor. Vi kender virus fra en mængde sygdomme, forkølelse, røde hunde, mæslinger og HIV. Virus er en snylter, som kun kan formere sig i en vært, den består udelukkende af arvemateriale (DNA/RNA-kæder) omgivet af en skal af protein. Virus har den egenskab, at kunne trænge ind i en celle og der aflevere sit arvemateriale, som kopieres sammen med cellens øvrige DNA.

Ved på forskellig vis at ændre på rækkefølgen i nucleinsyrerne, har man lavet en gensplejsning, man har manipuleret. Teknikkerne er stadig meget upræcise, man sammenligner dem med at skyde med haglbøsse, og en stor del af forskningen går på at gøre metoderne mere sikre.

Endelig skelner man mellem somatisk genterapi, hvor man indfører arvematerialet i kropsceller, og genterapi på kønsceller, hvor det er individets arvemasse, som skal gives videre til kommende generationer, der manipuleres. Indtil nu har der været en stiltiende aftale om, at det kun er kropscellerne man vil behandle, men der føres en diskussion, om det er muligt, at et gen, der er indført i en kropscelle, kan havne i en kønscelle. Helt udelukke muligheden tør man ikke.

Da jeg gik fra konferencen var det mit indtryk at jeg havde tid til overvejelser. Man er ikke så langt fremme med genterapien, at det er for sent at beslutte hvad man vil acceptere og hvad man ikke vil være med til. De to solskinshistorier om boblebørnene og hjernesvulsterne var de eneste der kom frem. I en bisætning blev nævnt, at 100 genterapiforsøg var blevet godkendt jorden over, selvfølgelig flest i U.S.A. og endnu ingen i Danmark, og lægerne

regner ikke med nogen egentlig behandling ved hjælp af genterapi før om mindst 10 år, og de store folkesygdomme vil sandsynligvis først kunne behandles om ca. 50 år.

Mine overvejelser går kun på genterapi på kropsceller. Min grundtanke er, at jeg er forpligtet til at hjælpe mennesker der er i nød. Den tanke gennemsyrrer hele det danske sundhedsvæsen. Vi skal hjælpe mennesker der er syge. Hvis genterapi kan hjælpe i behandlingen, må vi satse på denne teknologi.

Men, men, men. Jeg skimter også nogle ubehagelige tendenser, hvis denne »fagre nye verden« indfinder sig. Hvad med vores normalitetsbegreb? Kunne det tænkes, at vi fordømte »unormale« træk ved os selv og ved andre. At vi ville udstøde de individer, der faldt uden for standarden.

Vi kunne ønske os højere, ønske os et bedre immunforsvar for slet ikke at tale om en højere intelligens, større musikalitet, egenskaber der ikke har meget med sygdom at gøre, men vi er ude på glidebanen. Vi må på forhånd gøre os klart, hvad vi ønsker genterapien brugt til.

I 70-erne var det samfundet og miljøet, som bestemte et menneskes udvikling og evner. I dagens U.S.A. har samfundsdebatten allerede taget en anden retning. Her er opfattelsen i store dele af befolkningen, at det ligger i generne, hvor folk ender i det sociale heraki. Så hvis vi ikke vil falde i den grøft, må vi sætte en klar grænse, hvor vi kun behandler sygdomme, og ikke begynder at ændre på menneskets egenskaber ved hjælp af genterapien. Således bliver der en sammenhæng mellem genterapi og samfundsudvikling, og her må den danske befolkning stå fast, ellers er der ikke lang vej til minimalstaten.

Lene Gedde

HØJSKOLELÆRER - ET ÅRSTID HENNE

Med næsen nede i en opmåling af Hvidt og Mølgaards AX - stol, og senere på tegnestuen Helium, dannet med mine tidligere medstuderende, havde jeg aldrig drømt om at blive højskolelærer.

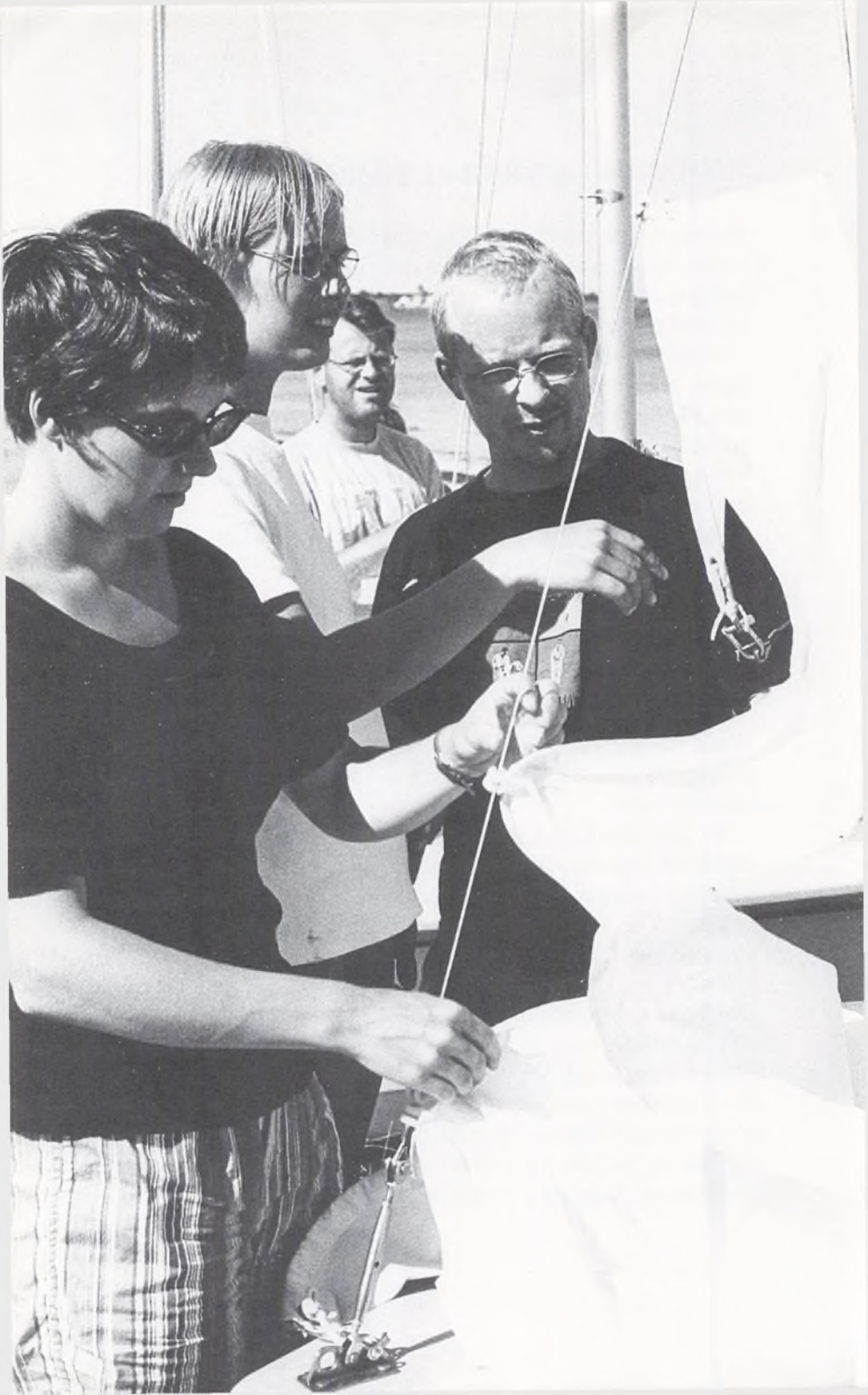
Hvad jeg havde drømt om er måske lidt svært at konkretisere, men noget i retning af en lille tegnestue med tilhørende værksted. Et værksted, ja, der lå nok det største ønske begravet. Et værksted der skulle kunne lidt af hvert. Træ som metal, og alt det der ligger ind i mellem. Unika-møbler, modeller, knive, joller m.m. Jeg har altid været tiltrukket af at kunne lave tingene selv. Og lykken ville være, hvis jeg også kunne tjene penge på det.

Tegnestuen gav mig ikke nok, hverken økonomisk eller indholdsmæssigt. -Jeg var nu nok blevet på tegnestuen et stykke tid endnu for at prøve at modellere det til noget brugbart, men der manglede ligesom nerve.

Det kom ret pludseligt. Min bedre halvdel, Charlotte, skulle være tegne/malelærer på Vallekilde Højskole i juli måned '94. Jeg skulle passe ungerne og vi skulle alle bo i sommerhuset.

To dage før kurset skulle starte, blev jeg ringet op fra højskolen, om jeg ville tage to sejladshold. - Der fik Charlotte nok sneget mig ind ad bagdøren...

Det var en skøn uforberedt juli måned. Jeg tror nok at eleverne var tilfredse med os begge - og højskolen må have været det. - De spurgte om vi ville blive på stedet og undervise i tegne/maling og design. Så ville de købe et hus til os til indflytning pr. 1/1 '95. Vi sagde ja, startede 1/10 '94 og flyttede ind 1/9 '95. I mellemtiden boede vi meget tæt - på hinanden og eleverne - i Rød Lejlighed for enden af elevgangen. Der var hyggeligt, men for småt til at sætte sig ned og fordybe sig i forberedelser. Vi så frem til at få noget mere plads, og i skrivende stund har vi boet i vores

nye hus i små tre måneder. Det er det gamle gartneri, som ligger lidt oppe ad Højskolevej. Drivhusene er fjernet, og huset er indvendigt fornyet næsten totalt. Det er fantastisk at få lov til at flytte ind i et »nyt« hus, være de første der tager det i brug og sætter sit præg - vi bliver lykkelige her!

Drømmen om værkstedet - som vi begge har - har fundet grobund i vores nye omgivelser. Vi er begge ansat på halv tid på højskolen, og vil bruge den resterende tid på etablere og arbejde i egne værksteder. Det er en konstellation, som jeg mener er fantastisk givtig, både for højskolen og os selv. Det er en god ide, tror jeg, at kunne tage sin studiekreds ud af dagligdagen, og tage dem hjem til selv og vise dem, hvordan tingene også kan gøres.

Som højskolelærer føler jeg mig dog ganske grøn, selv med et års erfaringer bag mig.

Der er mange aspekter i det at være lærer; ved utallige møder har jeg lært, at man ikke kan diskutere dem hver for sig - de griber altid ind i hinanden på den ene eller anden måde. I disse diskussioner føler jeg mig gang på gang naiv og uprøvet udi højskolegerningen.

Men hvorfor netop vælge at blive højskolelærer - eller sige ja, når man får det tilbudt?

Der er mange svar. For det første er både Charlotte og jeg vokset op på landet, Charlotte her i Odsherred og jeg i Hundested, og vi har begge vidst, at København kun var midlertidigt, at vi ville tilbage på landet. Og det her er rigtigt landet! her er smukt, og i Vallekilde har vi ved siden af højskolen oplevet et meget varmt og gæstfrit lokalmiljø.

For det andet var der muligheden for at have deltidsarbejde kombineret med arbejde i eget værksted. - En slags dobbeltliv, men med mulighed for at få det bedste ud af begge dele.

Sidst men ikke mindst bød der sig en helt extra dimension til vores overvejelser om at flytte på landet, nemlig at komme til at undervise på Vallekilde Højskole, hvilket er et kapitel for sig.

For hvad er det at være højskolelærer, hvad indebærer det, og hvad fik højskolen til at spørge os om vi ville undervise her?

Vi var jo bare to - den ene mere nyuddannet end den anden - der aldrig havde tænkt på at undervise, og slet ikke havde nogen pædagogisk baggrund, andet end at min mor er folkeskolelærer.

Men det er jo netop det fine - og det farlige - ved højskolen. For at undervise her behøver man ikke en decideret pædagogisk baggrund. - Det kan gå godt, og det kan gå grumme galt.

Men hvad er det der skal til?

Efter min mening må det være at man først og fremmest skal være habil i sit stof, og i en undervisningssituation vil man som lærer altid gerne vide noget mere end bare stoffet. Altså en solid faglig baggrund.

For det andet må man besidde en vis pædagogisk sans, samt en evne til at formidle sit stof. Den pædagogiske sans og formidlingsevnen hænger til en vis grad sammen med personality.

Personalityen kommer på en måde også til udtryk i et tredie krav; nemlig et godt menneskesyn og en god indlevelsesevne til at komme på bølgelængde med skolens elever.

Sidst men ikke mindst må man besidde en evne til at kunne tilpasse sig i et nærdemokratisk system, hvilket - til tider - har voldt mig nogen hovedbrud.

Men det kan kun være skelettet af det hele - der byder sig hele tiden nye udfordringer til, og jeg kan se på mine mere erfarne kolleger at det sjældent bliver en trædemølle her, udfordringerne bliver ved med at være nye.

Når jeg kigger i bakspejlet godt et år tilbage, ser jeg en masse udfordringer komme ind over min familie og mig - ind imellem så tæt at det giver sved på overlæben.

Men det har været givtigt og vældig bekræftende, og jeg tror på en fin og spændende fremtid her.

Så må det bare være op til Vallekilde Højskole at besvare spørgsmålet om hvorfor de nogensinde spurgte os...

Mikkel Villum Jensen

DEN FRI UNGDOMSUDDANNELSE

Det er nu ved at være et år siden Den Fri Ungdomsuddannelse trådte i kraft – og alt for tidligt endeligt at vurdere, om det var godt eller skidt - succes eller ikke.

Baggrunden for ordningen er, at 24% af en ungdomsårgang ikke får nogen uddannelse efter folkeskolen. Ved at etablere en uddannelsesmulighed, hvor den enkelte selv sammensætter et forløb inden for ret vide rammer, håber man at få unge, der ellers ikke ville være kommet i gang, til at gå ind i et struktureret forløb og ruste dem til en faglig eller boglig uddannelse eller et arbejde bagefter.

Når det kommer til stykket, sidder de færreste unge jo med hænderne i skødet. De arbejder lidt her og lidt der, tager lidt kursus her og lidt der, og nogle kommer ud og får set noget af verden. Alt sammen uden noget bestemt mål. Nok personligt udviklende, men stort set en ubrugelig periode, set i en uddannelsessammenhæng.

Når man går ind i Den fri Ungdomsuddannelse er den afgørende forskel, at der nu laves en uddannelsesplan. Den kan sådan set bestå af de samme elementer. Det er strukturen, planlægningen og forfølgelsen af et mål, der gør forskellen.

Den skole eller det kursus man starter på skal være godkendt som »uddannelsesansvarlig«, hvilket også indebærer, at der på stedet er en uddannet vejleder. Sammen med sin vejleder sammensætter man en plan for de næste 2 år, der kan tilfredsstille nogle af de lyster og drømme man har og peger hen imod et nærmere eller fjernere mål. Har man ikke taget en ungdomsuddannelse i forvejen, søger man S.U., og den uddannelsesansvarlige skole kan »købe« - og få refunderet - undervisning på private kurser og uddannelsessteder, her, men også i udlandet.

Der er lige kommet en undersøgelse af Den fri Ung-

domsuddannelse på højskolerne. Heri findes bla. a. interviews med nogle højskoleelever, der er gået igang med FUU. En af dem siger: » så man føler, at man kommer lidt videre, ikk. Og så også fordi det er en uddannelse, ikk. Det lyder lidt pænere end at sige at man er på bistandshjælp. Selvom jeg ikke har noget imod bistandshjælp, men det lyder lidt pænere, når folk spør . Hvad laver du? Jeg er igang med en uddannelse, jeg skal ud og rejse.....«.

En anden svarer på spørgsmålet: Kunne dit FUU-forløb været afviklet udenfor FUU?: »Ja, selvfølgelig kunne det det. Men så havde det bare være noget, man havde gjort. I FUU får man det jo godskrevet. Der står, at man har gennemført forskellige forløb. Selvfølgelig kunne jeg godt have været i »Vuggestuen«. Der er jo ingen der skriver at jeg har været der.....Her kan jeg se to år frem i tiden. Ellers ville det have været sådan , at jeg bare efterhånden skulle sige, “nå, nu vil jeg gerne derhen, og nu vil jeg gerne det”. Det kunne jeg jo ikke bruge til så meget. Selvfølgelig ville jeg også udvikle mig, men det ville ikke stå nogen steder. Jeg kan godt lide, at der er et forløb, man kan følge«.

Hvad kan det uddannelsesbevis så bruges til?

Det bliver et af de spændende spørgsmål, som der kun findes en lille del af svaret på her et år efter starten. Det er klart, at uddannelsen i sig selv har en værdi. Det fortæller føromtalt rapport også om. Det helt afgørende vil imidlertid blive den modtagelse, den vil få af det etablerede uddannelsessystem.

I og med at ikke to uddannelsesbeviser ser ens ud, vil man kun kunne give merit for enkelte dele. På den anden side er der et overvældende udbud af private skoler og uddannelser, ikke mindst indenfor det kreative område, hvortil FUU er skræddersyet og som i kraft heraf nu kan inddrages.

Det bliver spændende at følge de færdige FUU-elever i deres videre uddannelsesforløb.

Den fri Ungdomsuddannelse har i højskoleverdenen skabt den ideologisk mest lidenskabelige debat i årtier.

Debatten har særligt drejet sig om tre spørgsmål. Skal højskolerne nu til at være en del af et formaliseret uddannelsesforløb ? Vil man kunne bevare det ligeværdige elev/lærerforhold, når den ene part bliver vejleder for den anden? Og skal højskolerne gå ind og overtage ansvaret for de unges fremtid ?

Det er vigtigt at understrege, at det ikke er den uddannelsesansvarlige skole eller vejlederen, der er »den ansvarlige« for en uddannelsesplan. Den bliver lavet og underskrevet af eleven med vejlederen som den »sparringspartner«, der bevarer kontakt med eleven under hele forløbet og udfærdiger uddannelsesbeviset til slut. Uddannelsesbeviset skal ikke indeholde nogen vurdering af eleven, kun en bekræftelse af, at det planlagte forløb er gennemført.

I Højskolebladet nr 37 kan man læse, at der på nuværende tidspunkt ialt er underskrevet 900 uddannelsesplaner. Heraf er de 83 fra højskoler, altså ikke engang 10%. Man kan forudse at kendskabet til FUU vil blive mere udbredt og at tallet vil blive lidt større, men med de nuværende erfaringer tror jeg ikke, at antallet af FUU-elever på et enkelt hold vil være mere end en eller måske to. Det er jo langt mindre end f.eks. de elever, der kommer på højskole for at samle points og noget, der på ingen måde ændrer hverdagen.

Birgitte West Nielsen

Som uddannelsesvejleder på Vallekilde får jeg jævnligt en hilsen fra skolens første FUU'er, som var elev på sommerkolen i år. Jeg bad Regitze Estrup fortælle om det uddannelsesforløb hun er igang med nu:

Hjertet banker. Sveden ligger som perler på næseryggen. Så bliver lyset tændt og luften synes ikke længere kun at være

tør men også støvet. Derude i mørket sidder publikum der de næste par timer igen mærker et strejf af livet.

Tiden forsvinder. for et kort sekund er det som om verden er gået i stå. Alt hvad der er sket bliver nu fortalt igennem billeder og lyd på den lille skærm.

Denne verden, dette fænomen har vundet mit bankende hjerte, uden jeg ved hvor jeg ender i dette formidlerkaos.

En fascination af mennesket som et skabende individ med sjælen som fundament i et kreativt udtryk.

Hele denne trang til kreativ udfoldelse gjorde gymnasiet til en dårlig bog man aldrig får læst til ende. Jeg kylede bogen ud og startede på en ny. Den førte mig gennem to højskoleophold og et år på kunsthøjskole. Men behovet for at komme videre, at følge mine andre lyster voksede, og jeg måtte søge i en ny bog. Den indeholdt De gule Sider, der kunne fortælle mig om skoler og kurser for mennesker med lyst til teater.

Ringe. Ringe. Aflægge prøve. Afslag.

Michael Chekov Studio, gå derned, blev der sagt, der vil du kunne udvikle dig.

Banke banke banke på. Goddag. Bla bla bla. Prøve. Optaget.

MEN Michael Chekov Studio er en privat teaterskole, og ingen penge ingen skole.

Min usle opsparing gav mig dog mulighed for i et kort øjeblik at opleve intensiteten i en skuespillers træning. Denne skole var som skræddersyet til mig. Vægten bliver lagt på at kombinere krop og sjæl. At skabe et teater hvor normer brydes og sætter den enkeltes udvikling i højsædet. Desværre var tallene på girokortene for store og jeg måtte følge skolens udvikling udefra..

Det var lige på den tid, hvor mørket bredte sig over det ganske land, og snart ville minusgraderne vise sig på termometeret. I mine øjne forvandlede min ellers så jordnære veninde sig nu til en stjerne. Hun formåede at lyse hele himlen op da hun fortalte mig om en ny uddannelse.

Hvad? udbrød jeg og glemte helt den obligatoriske vinter-depression, mens jeg hurtigt læste de papirer hun gav mig.

En plan. Handlingsplan. Jeg må lægge en plan. Uddannelsesansvarlig skole. Højskole. Jeg tager sgu på højskole igen. Fedt.

Fandt Vallekilde Højskoles sommerfag relevante i forhold til min plan og ringede.

- Det lyder som om du ved, hvad du vil, svarede forstanderen, det kan vi godt finde ud af. Fem minutter efter var indmeldelsen postet, og det var ligesom om postkassen vidste hvad den indeholdt. Håbet om at vende tilbage til skole og at kunne få mulighed for at udnytte alle de muligheder der bare ligger og venter, tændtes.

Jeg fik godkendelsens stempel. Højskole, 1 år på skuespillerskole og et år som instruktørassistent på Det flydende Teater, Århus.

Billederne på skærmen blinker stadig, og får jeg mulighed for at forlænge FUU, findes der her i Århus nogle gode muligheder for grundig indføring i TV- og video-mediets tekniske aspekter. Det kilder dog stadig i fingrene når jeg tænker på teaterskoler i udlandet.

Nu knokler jeg. Sveden er ikke kun forbeholdt næsen, for med kroppen som instrument er det nødvendigt med træning. Meget træning. Fysisk og psykisk. Hver dag 7 - 8 timer. Lige fra Tai Chi til fægtning, abstrakt dans til atletik, artikulation til sladder, sammenhold, udvikling, stress og liv.

Drømmen om først at sætte mig ind i skuespillerens arbejde, for derefter at arbejde mig videre ind på det store område lykkedes.

SU løber lige rundt, og da skolen er privat, dækker FUU skoleudgifterne. Det er næsten for perfekt. Lidt svært at tro på. Skabe sin egen uddannelse, gå igang med et forløb, der strækker sig over flere år og brænde for det.

Regitze Estrup

VALLEKILDE. TUR-RETUR-RETUR-RETUR.

Der var engang. Ikke fordi det er århundreder siden, men det var engang. Det er ikke længere.

Nytåret skydes velkommen i et farveinferno og med et brag af en fest. Et nyt år, en ny tid. I hvert fald for ca. 80 tilfældige danskere. 80 danskere, der fra alle egne af Danmark, på præcis den samme dag, drager mod den samme lille ubetydelige prik i det nordvestlige Sjælland.

Et underligt fænomen og alligevel et fænomen, der er blevet gentaget hundredvis af gange.

I Vallekilde står de 150 årige bøgetræer, på akkurat samme sted. De står med deres udbredte arme, klar til at byde velkommen. Parate til at lade deres kroner virke som et beskyttende tag.

Selv i dag findes der stadig en del af naturens skønhed, plottet ned som oaser i en ellers stresset og ultra moderne verden. Og her, lige her i den smukkeste af alle oaser, ligger landet Vallekilde Højskole og venter på invasionen.

Nysgerrige lidt usikre blikke spejder omkring, studerer og suger næring til sig, fra det endnu meget ukendte paradis på jorden.

Vi er i den spæde start. Verdens begyndelse. Jomfruburet, Skatkammeret, Nordpolen, på med pilen Palle står længselsfuldt og venter. Stilhed før storm, kunne man kalde det.

For hvem ved hvilken gang, skal dette historiske sted i en periode gennemrunes, gennemsyres af liv, glæde, kreativitet på højeste plan. Nætters mørke gerninger, morgeners berusende tømmermænd. Aktivitet i døgnets 120 timer. En myretue af liv, meninger og diskussion, fest og surrealistiske farver bliver skabt.

Man skulle ikke tro det, når man ser den gruppe mennesker, der lidt efter lidt møder frem, og stille forsamles, og tavst går rundt i labyrinten af gange og sender generte blikke fra side til side, og studerer gulvenes fantastiske farvenuancer og de unikke lofter.

Men det er sandt, det er bevist sandt.

Rykket op med rod, revet væk fra vante rammer, væk fra hjem og venner og kærester og mænd og koner og mødre og fædre. Ja, væk fra alt det vi har kært, sker der noget, bag Vallekildes høje mure.

Terningerne er kastet. I 6 måneder skal 80 vidt forskellige personer samarbejde og indordne sig og danne kollektiv. En nuanceret helhed.

Og det sker. Som i et eventyr rystes og rystes de igen og igen og i løbet af kort tid transformeres stedet. Usikkerhed bliver til stærke samhørighedsbånd og snart er der tale om en stor familie.

Entusiasmen folder sig ud. Alle er enige om, at vores hold er det bedste, det mest kreative. I løbet af opholdet, skal vi nok få sat vores præg på stedet, så vi aldrig glemmes.

Kreativiteten blomstrer, vi er forbandet gode. Vi er anderledes, ingen har været som os. Vi er noget ud over det sædvanlige.

Det er vores skole, vores hjem. Jamen, der er simpelthen ingen tvivl. Vi er holdet over alle hold.

Der ligger den så, skolen med sit pulserende liv. Lukket som en verden i verden. Interessen går på stedet og opmærksomheden er rettet mod livet her. Væk er virkeligheden. Væk er den virkelige virkelighed. Der er noget derude i tågen, men det udviskes og forsvinder efterhånden. Og tiden, tiden er vores egen. Det er op til os at bestemme, hvilken tid vi lever i. Vi kan beslutte at det er jul, fastelavn, sommer. Vi kan vælge at befinde os i stenalderen, i Grækenlands storhedstid, i gangsternes USA. You name it.

Vi kan bytte rundt på nat og dag. Det er simpelthen ingen grænser.

Vi leger livet. Vi leger virkeligheden. Idyllen, paradiset. Vi lever i en Tomerose søvn og drømmer os væk. Dag efter dag oplyses vi af ny viden og ny indsigt. Vi er sikre på VORES højskole. Intet kan få os væk fra den. Vi bliver her i al evighed.

En trykluftshammer brøler og brusebadene sprænges af hjertesøkærende isnende skrig.

Virkeligheden holder sit indtog.

Arbejdsalarm fra tidlig morgen. Intet varmt vand, og Lasse bebuder:

DET I HAR NU, HAR I KUN NU.

NÅR I DRAGER HERFRA, ER DET VÆK FOR ALTID.

Tavshed. En larmende chokbølge vælter ind over alle i foredragssalen. Hoveder sænkes sørgmodigt, og en vulkansk kraft presser hjerternes tårer ud i øjnene.

En almindelig morgensamling er med ét forvandlet til en smertende sandhedens time. Og for en tid ændres livets varme pumpende hjerte til en grå kold død kirkegård.

Vi sidder alle med en underlig smag i munden. Forvirrede gentager vi ordene: Det I har nu, har I kun nu...

Ordene vil ikke bundfælde sig, det er ikke til at forstå. Vi styrer ikke tiden alligevel. Vi levede kun i en illusion. Var det vi havde kun en drøm? Vi er trods alt i den virkelige verden, ...hvor vi hører til.

Og dagene går. Og dagen kommer. Den dag alle har ventet på efter disse ord, den skrækelige morgen. Dagen vi alle frygter, vi alle gerne vil undvære.

Afskeden. »Du kom med alt det der var dig og sprængte...« runger i alles hoveder og får tårerne til at løbe. Vandfald af tårer oversvømmer Vallekilde. Åh nej. Åh gud.

Nej, jeg vil ikke.

Farvel, snøft, farvel og på gensyn. Knus, kram, klap og hviskende ord til trøst. Klem og kærlige kys. Kys til farvel.

Det er ikke længere, det det var. »Hjemme« venter et meningsløst liv. En mærkelig tom trummerum, hvor minder hele tiden springer dagligdagens billeder. Hvor kedsomhed og ufortagsomhed genspejler det unikke aktivitetsniveau vi kommer fra.

Måneder senere møder en flok livlige, glade mennesker op på Vallekilde. De ser med genkendelsens blik på alt. Suger minder til sig, genkalder de gode tider, husker deres værelser.

Vores værelser - de er her endnu. Vi går mod gangene. Her har vi gået så mange gange. Det er vores slitage, der har gjort fliserne matte. Vi har sat vores præg på stedet.

Men værelserne, vores værelser. »Der bor nogen på mit værelse«, lyder det gennem gangene. »Det er ikke mit værelse længere. Det er ikke min højskole længere«, lyder en anden stemme. Der er så mange fremmede. Hvad gør de her?

Tænker vi os om, ja så ved vi det godt alle sammen.

Lige nu, er det deres højskole.

Hvad de ikke ved er, at det også er vores og alle dem, der har været her før os. Det er vores allesammens højskole, på godt og ondt

Vi var det bedste hold på Vallekilde, i hvert fald i den tid vi var der. Vi vil blive husket, af hinanden og vi vil huske stedet. Ligesom det næste hold vil og det næste igen.

Og vores privilegier er, at vi kan blive ved med at komme tilbage, så længe vi har lyst. Vi kan gense og mindes stedet resten af vores liv og glædes over den tid, hvor vi var herskerne i vores eget univers, i vores egen verden. Den tid vi havde sammen på VALLEKILDE HØJSKOLE

Linda Pedersen

Peter Schultz

Vinterholdet 1994/95

HØJSKOLEN I VALLEKILDE

Så kom dagen, hvor jeg synes, jeg har tid til at hengive mig i tanker.

Efterårets lette depression fører ligesom tiden med sig, forståelsen for, at livet går videre, selv uden min tilstedeværelse.

Højskolen er der stadig.

Jeg forestiller mig, at den ikke har ændret sig drastisk, siden jeg var der sommeren 94.

Gymnastiksalen, morgensang i det smukke rum, som lidt førte mig udenfor tid og sted.

Dagligstuen - med kaminen og sofaerne - så pænt stillet op - omkring et fællesskab.

Jeg tænker mig, det har ikke ændret sig drastisk.

Det er det, jeg vil mene, der er ved Højskolen.

- Den ligesom stiller tid og rum til rådighed.

- » Livet stiller tid og rum til rådighed for os alle«

Det er med at kunne sætte sig ind i tid og rum.

- At finde ud af, hvilke rammer, man egentlig befinder sig i.

Højskolen er for mig.

- Et sted, hvor jeg aldrig var i tvivl om, hvilke rammer, jeg havde, at bevæge mig i.

- Og nok derfor følte jeg mig uafhængig og fri.

Forstår jeg her, en dag, i efterårets lette depression.

Jeg mindes fordi, jeg havde det godt - på en besynderlig ubesværet måde - og livet -det er jo - slet ikke så ubesværligt.

Jeg synes faktisk, det er temmelig besværligt, penge der skal til, fornuften der må med, uddannelsen jeg tager, ølle-
ne jeg drikker, menneskene jeg møder, dem der bliver skudt, livet der er slut.

Højskolen skal derfor, her til slut, have min tak - for at stille rum og muligheder til rådighed.

For mig er det blevet til, en af de tilbagevendende tanker, der melder sig i mit sind, en efterårsdag, gør depressionen let og mulighederne mangfoldige.

Jeg tror på, at alt kan være godt, hvis vi husker på, at vi er i tid og rum - med muligheder for at leve.

Astrid Gukke Krüger
elev på Vallekilde højskole sommeren 94

NYT FRA VALLEKILDE

To begivenheder har især sat deres præg på den gamle højskole i det forgangne år. Restaureringen og de mange håndværkere i huset har ændret på dets udseende og på de daglige funktioner, og omlægningen af kursusterminerne har betydet, at vi allerede i september fik elever i huset.

Medarbejderkredsen

De nye kursusterminer fra 8 til 10 måneder har givet mulighed for at knytte flere lærere til stedet. På forårsskolen underviste skuespilleren Nicolaj Christiansen i drama, og Morten og Jesper Nordal i sammenspil på sommerskolen. Else Olsen afløste Thor på videoværkstedet i sommermånederne.

Pernille Illeris har p.g.a. sin mands nye og krævende arbejde valgt at opsiges sin stilling og flytte til København. Gymnastik og idræt har sommer og efterår været varetaget af Britt Sylvest Hansen, Birgitte Hyllsberg og Anne-Mette Rasmussen.

Vores køkkenassistent Anne Marie Jensen har et års orlov og deltager i undervisningen på VUC i Holbæk. Haven har i sommer været passet af gartner Neel Hansen.

I forbindelse med restaureringen har vi benyttet lejligheden til at flytte biblioteket fra hjørnestuen til st. havestue. På frivillig basis har bibliotekarerne Ellen Engel, Ellen Frydendal og Ida Frøkjær revideret, gennemgået og flyttet bogsamlingen. Et sådant arbejde nås sjældent i hverdagen, og der er grund til at takke for den store indsats.

Lasse har i oktober været i Letland og undervist medarbejdere og politikere fra amt og kommuner om »principper og praksis i dansk socialpolitik«. Kurset sluttede med et 10 dages studieophold i Sønderjylland med Højskolen Øster-

søen som arrangør og som udgangspunkt for deltagernes ekskursioner.

Håndværkerskolen og Karen Nielsens hus

Sidste år tilbagekøbte højskolen håndværkerskolen for at indrette den til lærerbolig og for at genoptage nogle af de aktiviteter, der gennem årene har været der. Charlotte og Mikkel og deres børn er nu flyttet ind, og de har nu undervist i et år.

Pludselig viste der sig også mulighed for at købe Karen Nielsens («Kanilles») hus. Med husets beliggenhed som nærmeste nabo til skolen og dennes behov for nye lokaler uden at skulle bygge ud, fandt vi det oplagt at købe huset. Bestyrelsen og skolekredsen var hurtige til at realisere denne mulighed. Huset er nu sat istand, og vores filosofi- og samfundslærer Peter Schjødt og hans familie har taget huset i brug. På længere sigt er det meningen, at skolens forstander skal bebo huset. Herved kan den nuværende forstanderbolig, der ligger som en del af selve skolen, inddrages til undervisningslokaler. Det er en økonomisk over-skuelig måde at tilføre skolen mere plads på, uden at belaste området med flere bygninger.

Elevforeningen

Elevforeningens formand gennem mange år, Ingrid Fugl, har valgt at trække sig tilbage. Ingrid har i mange år været bindeleddet mellem skolen og elevforeningen og hun har ydet en stor indsats. Elevforeningen er i en god gænge og har i stedet valgt Sidsel Brüel Boertmann som formand. Foreningen har planer om mange aktiviteter. Blandt andet har Carsten Bidstrup formået at få billedkunstneren Per Arnoldi til at tegne en plakat med Thors hammer som motiv. Plakaten sælges til fordel for elevforeningsarbejdet for 250 kr..

Jakob Johansson, medlem af elevforeningens og højskolens bestyrelse, døde i sensommeren i år. Se mindeord

andet steds i årsskriftet. Foreningen har udpeget Linda Pedersen, vinterholdet 94/95, som afløser for Jakob i højskolens bestyrelse.

Efterårsmødet

Årets talere på efterårsmødet var højskolelærer John Larsen, der talte om »Rockens rolle«, generalsekretær i Folkekirkens nødhjælp Christian Balslev-Olesen om »Refleksioner efter det sociale topmøde«, uddannelseskonsulent i SID Harald Børsting om »Uddannelse for fremtiden« og forfatteren, formand for Mellempolitisk Samvirke, Knud Vilby om »Retten til egen udvikling«.

Mødet afholdtes for første gang i august som følge af vore nye kursustermener. Dette afholdt hverken jubilare eller andre i at deltage. Jubilarmiddagen i Øvelshuset havde ca. 200 deltagere. Efterårsmødet og jubilarfesten finder i 1996 sted i dagene 24. og 25. august.

Højskolen til debat

De nye højskoler skaber næsten altid debat, især hvis de er populære og trækker mange elever. Sommerens golfkurser på Oure Idrætshøjskole gav anledning til mange spørgsmål fra politikerne om, hvorvidt golf og windsurfing er »rigtige« højskolefag. Den debat er ført, og nogle højskoler har som konsekvens fået kigget kursusprogrammerne nærmere efter i sømmene. Nogle har fået kritik fra Undervisningsministeriet, og der kan i denne forbindelse være god grund til erindre sig, hvad Triers Vallekilde stod for. For Trier var det guldne politiske magtsspil utilstrækkeligt. Han dyrkede ikke sagerne eller det særligt åndelige. For ham var livet altid større og rigere end vore hjemmestrikkede meninger og anskuelser. Det gjaldt om at fastholde hinanden på munterheden i en skrøbelig tilværelse sammen med en næste, som man var henvist til, uanset vedkommendes sjælelige kvaliteter eller politiske overbevisning. En skole som grundede sig på det fælles, ikke på vækkelser og meninger, men

derimod på den givne tilværelse med dens muligheder i det folkelige fællesskab. Det finder vi stadig er udfordringen.

En drøm bliver til virkelighed

Villum Kann Rasmussen Fonden har som omtalt i sidste års elevskrift doneret Vallekilde Højskole et beløb på atten millioner ni hundredetusinde kr. til restaurering af især Nyropfløjen.

Restaureringens første fase

Den 1. april gjorde håndværkere, arkitekter og ingeniører for alvor deres entre og begyndte den gennemgribende restaurering, som er opdelt i to faser.

Første fase forløb fra april til august 1995 og omfattede fornyelse af tekniske installationer, skolens hovedkøkken, elevværelserne og flytning af toilet og badefaciliter på gul gang.

Vi har valgt at gennemføre hele restaureringen, mens skolen er i drift for ikke at aflyse kurser. Ligeledes har det været afgørende at kunne bevare vores faste, velfungerende medarbejderstab hele året. Da så mange lokaler er omfattet af restaureringen, har vi haft en del nødinstallationer og har måttet fordele lokalerne anderledes.

Det midlertidige køkken blev indrettet i vaskerummene, småt, men effektivt.

Som erstatning for elevværelser indrettede vi skurvogne til elevbeboelse for forårs- og sommerholdene.

Restaureringens anden fase

Anden fase er nu i gang. I skrivende stund (november/95) arbejder 39 håndværkere på restaureringen af Nyropfløjen dvs. rød/grøn/blå gang. Desuden afsluttes arbejdet i billedsalen/mellemstuen/biblioteket, forpladsen/hovedindgangen og indergården.

På elevværelserne fornyes pudset på vægge og lofter. Vi forsøger i videst muligt omfang at undgå brug af syntetiske

materialer, herunder plasticmaling. Gulvene genetableres med linoleum, og vinduerne monteres med »koblede forsatsrammer«. Alle installationer, vand el og afløb er nye, og der etableres flere bade- og toiletrum i overensstemmelse med tidens behov. Værelserne udstyres med møbler af høj kvalitet.

Billedsalen, mellemstuen og biblioteket (hjørnestuen) bliver nænsomt repareret, hvorved så meget som muligt af det oprindelige bevares. Troels Triers 4 store freskomalerier fra 1929 har kunstmalerne Holmer Trier og Ole Finding rensat og repareret. Holmer er i besiddelse af sin fars malerkasse med farver fra dengang billederne blev udført. Det øvrige malerarbejde udføres af Bente Johnsen, der også malede i Øvelseshuset da det blev restaureret i 1983/84. Til disse krævende arbejder har man ikke kunnet ønske sig nogen bedre.

Møbleringen af disse oprindelige rum kræver både nænsomhed og fornyelse. På den ene side er det vigtigt at værne om det særlige ved Valllekilde, der for en del bygningers vedkommende er mellem 100-130 år gamle. På den anden side skal skolen nu rumme en række aktiviteter, der ikke eksisterede dengang. Derfor sættes en del af de gamle møbler i stand.

Lige så enestående billedsalen er, lige så vanskelig er den at møblere. Væggene og panelerne skal jo kunne ses. Derfor har vi valgt at lade fremstille en del nye møbler specielt til salen.

Udendørsarealerne

Hovedindgangen og forpladsen med statuen af Ernst Trier er genetableret med nye trappetrin i granit og ølandsfliser. Indergården bliver for tiden belagt med smukke gamle brosten. Betontrappen ned til spisesalen er erstattet med buede granittrin.

Bærende tagkonstruktioner i de ældste bygninger er delvis udskiftet. Skorstenene er genetableret, hovedfyret er

udskiftet og er nu monteret i La Cours Møllehus fra 1903. Herved er bygningerne sikret mod væsentlige støjgener fra centralfyret. De Lokaler, der herved frigøres, indrettes med fotoudstyr og PCere til medieværkstedet. De øvrige lokaler til naturfag.

Støj, støv og byggepladsrod

Det siger sig selv, at så gennemgribende bygningarbejder med stramme tidsfrister ikke går sporløst for sig, og det forudsætter håndværkere med arbejdsdisciplin, høj faglig kunnen og sans for den særlige opgave.

Personalet og eleverne har måttet tåle en en del. Støj, støv og byggepladsrod har gjort et indhug i skolens fysiske rammer. At alle disse aktiviteter kan foregå samtidigt forudsætter stor forståelse for projektets nødvendighed. Efterårsholdet 1995 vil blive husket for deres enestående langmodighed. Vi har bestræbt os på at kompensere på anden vis, men det kan ikke nægtes, at deres højskoleophold afvikledes midt på en byggeplads. Den 7. januar 1996 tages det nyrestaurerede i brug igen af forårsholdet.

En tak til alle, der har været med til at gøre dette muligt!

Vi ønsker jer alle en glædelig jul og et godt nytår.

Betty og Lasse Rathnov

KALENDER 1994/95

Vinterskolen.

OKTOBER

- 23. Vintereleverne ankommer.
- 24.-27. Introduktionsuge.

NOVEMBER

- 3. Ole Bruun Rasmussen: Dukketeater.
- 13. Højbyhallen. Det Kgl. Teater opfører Sofokles »Medea« med Kirsten Olesen i hovedrollen.
- 17. »Mosaik« koncert med »Burnin' Red Ivanhoe«.
- 22.-23. Temadage om Afrika.
Mads Lidegaard: Afrikas historie og kultur.
- 24. Musiklærer John Larsen: »Syng-med aften«.
- 26. Poul Schäfer, Holbæk Kunsthøjskole: »Om fantasien - og om at blive klogere«. (om kunstteori og kunsthistorie).
- 28. Besøg af elever fra Rødovre Gymnasium.

DECEMBER

- 1. Mogens Stryhn: »Om kulturimperialisme«.
- 8. Koret »Unity« synger gospel i Øvelseshuset.
- 10. Besøg fra Ærø Folkehøjskole som opfører skuespillet: »Hjemmet« af Kent Andersson og Bengt Bratt.
- 15. Elevernes danseforestilling, fotoudstilling, tegne-
maleudstilling, koncert og videofremvisning.
Oplæsning af digte og noveller fra skriveværkstedet.
- 17. Afrejse.

Forårsskolen 95.**JANUAR**

8. Forårsskolen: elever ankommer.
9. Tur i Odsherred.
10. Koncert på »Den Rytmske Højskole«
»Acoustic guitars« m/Mikkel Nordsø.
11. »Temadag« »Året der gik«.
Eleverne laver radioavis, TV-Nyheder og avis.
12. Frede Farmand: Nynazisme.
14. Peter Johannes Schjødt: Om Grækenland og grækerne.
19. Peter Carlsen, Billedkunstner
»Hvorfor ser moderne kunst sådan ud?«.
22. Højbyhallen. »Moderne danseteater« opfører forestillingen: »Tanne« (om Karen Blixens liv).
24. Tove Jensen: Om glæden ved at bygge sin egen båd og sejle ud.
25. Thorkild Kjærgaard om Landbruget og fremtiden: »Hvad kan vi lære af historien?«. (Praktisk Økologi).
26. »Mosaik« koncert med »Gypsy Jam«.
28. Lørdagsgæsten: Filminstruktøren Anette Risager om højskolefilmen:
»Højskole '94 - et generationsportræt«.
30. Højbyhallen: Koncert med Sjællands Symfoni-orkester: Dvoraks Cellokoncert”.

FEBRUAR.

5. Teateret, »Projekt« opfører musikalsk teaterforestilling af Tove Jansson »Hvem skal Trøste Knyttent«:
12. Koncert med »Jazzgruppe 90«.
13. Niels Henrik Hansen: »Fremtiden for dansk husdyrproduktion« (Praktisk Økologi).

- 23. Alex Eisenberg fortæller om sit ophold i KZ-lejren Theresienstadt.
- 24. Studierejse til Prag og Norge.

MARTS.

- 9. »Om misbrug«. Besøg fra Egeborg.
- 10. Besøg af gruppe fra »Det sociale Topmøde i København« Foredrag af Steven Borris.
- 10. »Mosaik« Koncert med Katharina Baetz og Raven Chant.
- 11. Lørdagsgæsten: Christian Braad Thomsen: Om Hitchcock og hans film«.
- 12. Kontra Kvartetten afholder Master Class i Øvelseshuset. (eftermiddag).
Aften: Kontra Kvartetten: Strygekvartetter af Carl Nielsen, Zoltan Kodaly og Peter Tschai-kowsky. (Odsherreds Teater og Musikforening).
- 13. Jan Kragh Jacobsen, formand for Dansk Gastro-nomisk Selskab: »Madens 10 bud«. (Praktisk Økologi).
- 16. Katja, elev på forårsskolen, og hendes guitarorkester giver koncert.
- 23. Koncert med Lars Trier og Christian Sievert.
- 30. Gennemgang af Puccinis opera »Bohene« v/ope-rasanger Børge Nielsen og pianist Poul Hestbech.

APRIL.

- 2. Højbyhallen. »Det Danske teater«: »Gidslernes nat«. Med Preben Kristensen (Odsherreds Teater og musikforening).
- 6. »Dilemma aften« med Bjørn Eriksen fra »Den europæiske Filmhøjskole«.
- 8. Elevernes Forældre/Venedag.
- 20. Leif Lønsmann, udviklingschef v/Danmarks Radio. »Fremtidens Medier«.

21. Gennemgang af Verdis opera »Don Carlos« med operasangerne Lilly Jønck, Ulla Kudsk Jensen, Uffe Henriksen, Thomas Poulsen Kragh, Børge Nielsen og Poul Hestbech.
24. Eftermiddag: Tur til Louisiana.
Aften: Det Kgl. Teater: Verdis opera, »Don Carlos«.
27. Projektafslutning: Teaterholdet opfører Arthur Schnitzers: »Kærlighedens Karusellen«.
29. Afrejse.

Sommerskolen.

JUNI

4. Eleverne ankommer.
8. Koncert med Niels Rydes septet.
15. Martin Lidegaard: »Folkelige bevægelser«.
22. Helle Gotved fortæller.
- 24.-25. Elevmøde. »Hvad er trenden?«
»Værdier og holdninger blandt unge«.
Bjarne Ruby, analyseinstituttet Viby.
27. Britt Sylvest Hansen: Prince.
28. Tur til Nekselø.
29. Skuespilleren Nikolaj Christiansen: »Et vendepunkt«.

JULI

4. Thor West Nielsen: »Om at kende sine rødder«.
4. Film og debat: »Du og jeg«.
8. Tur til Vejrhøj.
11. Jørn Fugl: »Nordens Mytologi«.
13. Koncert med »Trio Rokokko« i Korskirken.
22. Gert Johansen: »Irsk Folkemusik - musikken som politisk våben«.

25. Peter Johannes Schjødt: »Livskvalitet - et statsanliggende?«.
- 28.-29. Afslutning og hjemrejse.

Fra Elevforeningen

1995 er blevet året, hvor Elevforeningens bestyrelse for alvor har fået taget nogle gode diskussioner om, hvordan vi får de nye årgange til at melde sig ind i (og blive i) foreningen. Hvad har vi egentlig at tilbyde vores medlemmer, unge som gamle?

Under diskussionerne har bl.a. været fremdraget eksempler fra elevforeninger på andre højskoler, og det bliver nok dér, vi skal lade os inspirere mest. Vi har dog det handicap fra start, at vores højskole ikke har et speciale; noget vi alle kan samles om og interessere os for, og noget vi kunne være sikre på, at folk ville møde op til.

Årsskriftets layout har også været oppe til diskussion. Fra de yngre kredse efterlyses noget, der er lidt mere indbydende at se på og som ville reklamere bedre for både elevforeningen og skolen. Der er planer om muligvis at arbejde sammen med skolen, når der skal laves nyt layout til brevpapir og brochurer, så der kommer til at gå en rød tråd gennem alt materiale vedrørende Vallekilde.

På ét punkt har bestyrelsen dog ikke ladet det blive ved diskussionen. Som centralt for, at de nuværende elever overhovedet får lyst til at melde sig ind, følte vi, det var, at eleverne overhovedet ved, hvad Elevforeningen er, hvad vi laver, og hvordan vi ser ud. Samtidig er det vigtigt, at elevforeningen forbindes med et eller andet godt arrangement, altså som en aktiv forening. Derfor begyndte vi med vinterholdet 94/95 at afholde dét, vi kalder »oplysningsmøder«. Vi tager simpelthen ud og fortæller om foreningen, viser vores ansigter og forklarer vores motivation for at være aktive i bestyrelsen. Ved samme lejlighed vælges en repræsentant og en suppleant for holdet, og disse er med til et bestyrelsesmøde samme aften, så vi får kontakten med

dem, allerede mens de er på skolen. Efter valget vises en film, holdes et foredrag, et debatoplæg eller lignende.

Al begyndelse er jo som bekendt svær, og efter at have afholdt foreløbigt to oplysningsmøder, er vi kun lige ved at pejle os ind på, hvordan vi skal præsentere os selv, og hvilket arrangement, der virker efter hensigten. Ét er i hvert fald sikkert: vi får de valgte repræsentanter hurtigere, bedre og mere aktivt med i bestyrelsen på denne måde.

Diskussionerne vil helt sikkert fortsætte i 1996.

I 1995 blev det på højskolen besluttet at ændre skoleplanen således, at man fra at have et vinterhold fra oktober/ januar til april og sommerhold i juni, juli og august, nu får et efterårshold fra september til december, et forårshold fra januar til april og sommerhold i juni og juli.

Da det vil være for voldsomt for det korte sommerhold at skulle lægge hus til et elevmøde, og da elevmødet altid har ligget dumt midt i eksamens- og festivaltiden, er det besluttet at flytte elevmødet - og dermed også generalforsamlingen - til marts måned. Efterårsmødet vil, ligeledes på grund af det ændrede skoleår, komme til at ligge i august, som det gjorde i år.

Ved generalforsamlingen i juni valgte Ingrid Fugl at træde ud af bestyrelsen, hvor hun har siddet i 16 år. Dermed mistede bestyrelsen både sin formand gennem mange år og den umiddelbare fordel, det var, at have så tæt kontakt med højskolen, dels ved at Ingrid boede en spytklat derfra, dels gennem Ingrid's mand, Jørn, der er jo er lærer på skolen. Ingrid har dog lovet at være behjælpelig med gode råd og praktisk støtte i bestyrelsens fremtidige arbejde. Det er således også Ingrid, der - sammen med Ane Margrethe og lærerstaben - har sørget for at få dette årsskrift ud til medlemsskaren.

Bestyrelsen ønsker at takke Ingrid for godt arbejde (og dejlige frokoster under bestyrelsesmøderne i Vallekilde) og håber på godt samarbejde fremover fra én, der vel næppe bliver helt »passivt medlem«...

Den tætte kontakt til skolen holdes desuden ved, at vores forretningsfører Ane Margrethe Steffensen jo stadig bor i Vallekilde, og ved, at elevforeningen endelig har fået en (dog kun midlertidig) kontaktperson i John Larsen fra lærergruppen.

På årets generalforsamling fremkom to forslag.

Bestyrelsen havde stillet forslag om en vedtægtsændring på grund af den ændrede skoleplan på højskolen. Elevforeningens bestyrelse har hidtil bestået af 4 årgangsvalgte, én fra hvert af de sidste to års vinter- og sommerhold. Ændringsforslaget gik på at udvide bestyrelsen med 2 medlemmer, således at bestyrelsen (foruden de generalforsamlingsvalgte) består af 6 årgangsvalgte, én fra hvert af de sidste to års forårs-, sommer- og efterårshold. Argumentet imod at udvide bestyrelsen var af økonomisk art, idet foreningen p.t. har et årligt underskud og dermed ikke har råd til de ekstra transportudgifter, en udvidelse ville medføre. Argumenterne for var bl.a., at hvert hold bør være repræsenteret i bestyrelsen, samt at bestyrelsen får mulighed for at arrangere flere aktiviteter for medlemmerne, jo flere vi er til at få ideerne og til at dele deraf følgende arbejde imellem os.

Ligeledes ønskede bestyrelsen §11, om at mere end halvdelen af bestyrelsen må være tilstede, for at vi er beslutningsdygtige, ændret i overensstemmelse med udvidelsen, således at der fremover skal være 5 i stedet for før 4 bestyrelsesmedlemmer tilstede.

Forslaget blev i sin helhed enstemmigt vedtaget.

Det andet forslag - stillet af en del af bestyrelsen - gik på at hæve kontingentet fra 80 kr. for enkeltmedlemmer og 90 kr. for parmedlemskab med 10 kr. til henholdsvis 90 og 100 kr. Argumenterne imod dette forslag var, at vores medlems-tal ville falde endnu mere, hvis vi satte kontingentet op. Argumenterne for var, at der ville komme balance i regnskabet igen, specielt nu da det var besluttet at udvide bestyrelsen med de deraf følgende forøgede transportudgifter.

Forslaget blev stemt ned med 4 stemmer for, 8 stemmer imod og 3 stemmer hverken for eller imod.

På generalforsamlingen blev jeg valgt til bestyrelsen i stedet for Ingrid Fugl, Grethe Lundgaard og Kaare Jensen blev genvalgt til hvervet som foreningens revisorer, og Ane Margrethe Steffensen fortsætter som forretningsfører.

I sensommeren kom den triste meddelelse om, at bestyrelsesmedlem Jacob Johansson havde taget sit eget liv. Jacob havde siddet i Elevforeningens bestyrelse i 7 år og i højskolens bestyrelse i 3 år. Jacob tog initiativet til den Pragtur, elevforeningen arrangerede i 1993, og han lagde som professionel grafiker et stort stykke arbejde i anstrelgelserne for at finde et nyt layout til årsskriftet. Jacob var tæt knyttet til Vallekilde Højskole, som han betragtede som sit andet hjem. Han elskede egnen og gik med planer om at flytte derop.

Bestyrelsen kommer til at savne Jacob i det fremtidige foreningsarbejde. Se i øvrigt bestyrelsesmedlem Susanne Sadolins digt andetsteds i årsskriftet.

Jacobs død kom før bestyrelsen havde nået at holde sit konstituerende møde, og da bestyrelsen nu kun bestod af 6 medlemmer, hvoraf bare 4 på det tidspunkt var aktive, havde vi store problemer med at samle de 5 bestyrelsesmedlemmer, der efter vedtægtsændringen ved generalforsamlingen skulle til for at være beslutningsdygtige og dermed være i stand til at konstituere sig. Efter vores vedtægter vælges der nemlig ingen suppleant for de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer.

På det første møde efter Jacobs død »besluttede« bestyrelsen, at der IKKE ville blive afholdt en ekstraordinær generalforsamling for at vælge en efterfølger til Jacob. Dette gjorde vi, fordi det ville blive en stor økonomisk belastning af foreningens i forvejen trængte økonomi, og fordi den næste generalforsamling som følge af den ændrede skoleplan bliver afholdt allerede i marts måned.

Der vil på næste generalforsamling på baggrund af vores problemer i efteråret blive stillet forslag om en vedtægtsændring, således at der vælges suppleant for de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer, og således at der stedet for et konkret antal blot kræves tilstedeværelse af mindst halvdelen af den siddende bestyrelse for at kunne tage beslutning.

Bestyrelsen blev i øvrigt først konstitueret på et møde den 6. oktober, hvor vi valgte at ringe det 5. medlem op og pr. telefon foretage afstemningen om dels, hvem der skulle være formand efter Ingrid, dels hvem der skulle indtræde i højskolens bestyrelse efter Jacob. Resultatet af dette fredsvalg blev, at henholdsvis undertegnede og Linda Pedersen valgtes.

Efterårsmødet lå i år i weekenden 26. - 27. august. Om lørdagen talte højskolelærer John Larsen om »Rockens rolle« og generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp Christian Balslev-Olesen reflekterede efter »Det sociale topmøde«. Om søndagen talte uddannelsessekretær i SiD Harald Børsting om »Uddannelse for Fremtiden« og formand for Mellemfolkeligt Samvirke Knud Vilby om »Retten til egen udvikling«.

Lørdag aften mødtes 15 feststemte og veloplagte 10-, 25-, 40-, 50- og 60-års jubilarer til middag i Øvelseshuset. Repræsentanter for de forskellige jubilærhold underholdt med taler, digte og stemningsbilleder fra dengang, de var elever på Vallekilde.

Afslutningsvis skal jeg blot opfordre alle medlemmerne til at kontakte bestyrelsen eller møde op til elevmødet i marts med forslag til, hvordan vi bliver en mere aktiv forening. Ligeledes er kommentarer til bestyrelsens arbejde i øvrigt selvfølgelig altid velkomne.

Hermed ønsker bestyrelsen medlemmer og øvrige læsere en glædelig jul og et godt nytår.

Sidsel Boertmann Brüel
formand

JACOB

Der er KAOS i Landet
Og Jacob
blev borte - i Kaos

Jacob - var god
til at lytte
Og - stille - sige

- Kunne Noget
ha' været
Anderledes -

Jacob - skulle Tale
han håbede på
Lyset fra oven

Lyset - nåede ikke
frem
til Tiden - og Jacob

Det blev til - et ØV
midt i KAOS
i Landet - og Jacob

Jacob - er gået
for bestandig
Vi andre - Fortabte - og Parallele

Vi taler - forbi hinanden
Vi savner - Jacob
Og siger - ØV

Vi Drømte - så mange
store Drømme
for Landet - og Verden

Drømmene er bristet
Og Verden
styrer imod - Katastrofen

Lad os håbe på - det er rigtigt
Katastrofe - betyder
VENDEPUNKT

Og huske på - JACOB

Susanne

LIDT OM ARNOLDI OG EN PLAKAT

Vi har i elevforeningen, i de 5 år jeg har siddet i bestyrelsen, prøvet utallige ting for at gøre opmærksom på os selv. Prag-tur, julefrokost, studietur til Polen, raftingtur til Sverige, elevmøde med workshops og fest med live-musik..

På et bestyrelsesmøde tog vi en beslutning om at lave en ny t-shirt til afløsning af den gamle. En skitse blev lavet, nu gjalt det om at finde en der ville lave et par tegninger, der kunne bruges. Flere blev spurgt, men mente ikke det var noget for dem.

I forbindelse med mit arbejde som chauffør på BB-serigrafisk skulle jeg aflevere nogle plakater til Per Arnoldi. Hvorfor ikke? Man kan jo kun få nej! Så jeg spurgte Per, om han kunne tænke sig at lave noget, vi kunne bruge til en t-shirt. Per sagde ja uden at betænke sig et øjeblik. Jeg skyndte mig at sige, at vi ingen penge havde. Det har jeg heller ikke, sagde Per, og spurgte om det ikke gik til et godt formål. Det mente jeg!

Per var enig, så jeg kunne bare ringe.

Et par dage senere møder jeg Per hos BB-serigrafisk, og spørger om han kan huske, hvad vi havde talt om, det kunne han godt, men var lidt ked af det oplæg jeg var kommen med, om han ikke selv kunne finde på noget. Det synes jeg var en god ide. Per fik frie hænder. Jeg spørger om vi kan lave en Vallekilde plakat, som kunstneren signerer, og kun trykke 100 stk. Igen viste Per storsind og sagde ja med det samme.

Et par uger efter var plakaten klar til at blive trykt. Motivet er Thors hammer på gul baggrund, et rødt hoved, blå skaft, en sort skygge, og Vallekilde Højskole i rødt. Plakaten er trykt i serigrafisk og måler 72 x 102 cm.

Thors hammer og Vallekilde Højskole hænger sammen på den måde, at de første bygninger på Vallekilde har en

grundplan som Thors hammer. Forstanderen skulle bo i skæftet så han kunne styre eleverne, som skulle bo i hovedet på hammeren. Jeg mener, at det var Grundtvig der brugte Thors hammer som et symbol på det levende ord. Man kan bruge ordet som en hammer, men man har stadig hammeren i hånden!

En stor tak til Per Arnoldi for at sætte sig ind i tingene og for en plakat der er så meget symbolik i.

En stor tak til BB-serigrافي, som velvilligt har stillet maskineri og materialer til rådighed, kvit og frit.

*Carsten Bidstrup
sommerelev '90*

Elevforeningens bestyrelse:

Sidsel Boertmann Brüel
Vendersgade 23, 3.th,
1363 København K
Telf.: 33 33 99 66

Carsten Bidstrup
Lucernevej 183
2610 Rødovre
Telf.: 36 70 49 59

Mikkel Kroner
Hans Tavsenegade 3, 3.tv,
2200 København N
Telf.: 31 39 29 12

Susanne Sadolin
Classensgade 11C, 2.
2100 København Ø
Telf.: 31 38 01 70

Linda Pedersen
Kastetvej 28, 4.th,
9000 Ålborg
Telf.: 98 11 67 67

Li Andersen
Gødestrupvej 5,
4684 Holme Olstrup
Telf.: 53 76 24 62

Rikke Mathiesen
Akelejevej 41
3450 Allerød
Telf.: 48 17 24 90

Allan Therkelsen (suppl.)
Boestoftevej 24
4673 Rødvig
Tlf.: 53 79 64 95

Helene Jürgensen
Mindegade 8, 1.,
8000 Århus C

Michael Lystrup Pedersen (suppl.)
Brorsonsgade 9, 2.th,
1624 København V
Tlf.: 31 21 97 79

Marianne Toft (suppl.)
Ranunkelvej 15
8850 Bjerringbro
Telf.: 86 68 22 08

Elevforeningens forretningsfører:
Ane Margrethe Steffensen
Krogen 2, Vallekilde,
4534 Hørve
Tlf.: 53 45 73 15

Vedtægter for Vallekilde Højskoles Elevforening

§1

Foreningens navn er:

»Vallekilde Højskoles Elevforening».

§2

Foreningens formål er:

at vedligeholde forbindelsen mellem skolen og dens gamle elever. Dette søges især opnået ved udgivelse af et årsskrift og ved afholdelse af et elevmøde hvert år.

efter evne at bidrage til skolens udsmykning, anskaffelse af undervisningsmidler og lignende. Alt, hvad der på denne måde tilvejebringes, tilhører skolen og kan aldrig sælges eller bortgives.

at understøtte ubemidlede danske eller udenlandske elever under deres ophold på skolen.

§3

Foreningen optager alle elever fra højskolen. Bestyrelsen kan i særlige tilfælde anerkende andre, der i deres arbejde har været knyttet til skolen. Medlemsbidragets størrelse fastsættes af generalforsamlingen. Det opkræves forud for eller samtidig med udsendelsen af årsskriftet.

§4

Årsskriftet »Fra Vallekilde Højskole« redigeres af en af bestyrelsen valgt mand eller kvinde. Det udsendes til alle medlemmer. Ikke-medlemmer kan tegne abonnement på årsskriftet til en pris, der fastsættes af bestyrelsen.

§5

Den årlige generalforsamling afholdes hvert år samtidig

med elevmødet. Indkaldelse sker med 3 ugers varsel ved skriftlig meddelelse til hvert medlem. Indkaldelsen skal indeholde en dagsorden.

Medlemmers forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest en uge før mødet finder sted.

Forslag fra bestyrelsen og forslag til vedtægtsændringer udsendes til medlemmerne inden generalforsamlingen og kan vedtages ved almindeligt stemmeflertal.

§6

Dagsordenen for den årlige generalforsamling omfatter behandling af følgende punkter:

- 1) Valg af dirigent
- 2) Bestyrelsens beretning
- 3) Fremlæggelse og godkendelse af årsregnskab
- 4) Valg af bestyrelse og revisorer
- 5) Fastsættelse af kontingent
- 6) Forslag fra bestyrelse og medlemmer
- 7) Eventuelt

§7

Ekstraordinær generalforsamling kan indkaldes, når bestyrelsen finder det påkrævet, og skal indkaldes, når mindst 1/4 af medlemmerne forlanger det.

En sådan generalforsamling indkaldes med samme varsel som den ordinære generalforsamling.

§8

Generalforsamlingen træffer sine beslutninger med simpelt flertal. Dirigenten afgør, hvorledes afstemningen skal foregå.

§9

Foreningen ledes af en bestyrelse på 9 medlemmer, hvoraf

de 3 er valgt på generalforsamlingen for 3 år og afgår efter tur.

De øvrige 6 bestyrelsesmedlemmer er valgt af de sidste to års forårs-, sommer- og efterårsskole. For hver af de disse vælges en suppleant, som indtræder i tilfælde af, at bestyrelsesmedlemmet for pågældende årgang varigt eller for længere tid bliver forhindret i at passe sit hverv. De årgangsvalgte bestyrelsesmedlemmer er valgt for 2 år. På hvert års generalforsamling vælges 2 revisorer. Genvalg kan finde sted.

§10

Foreningens regnskabsår følger kalenderåret.

§11

Bestyrelsen fører protokol over bestyrelsens møder og over generalforsamlingerne samt aflægger regnskab og status over foreningens midler. Bestyrelsen vælgerselv sin formand. Bestyrelsen er beslutningsdygtig når mindst 5 af bestyrelsen er tilstede.

§12

Bestyrelsen udpeger i henhold til »Vedtægter for den Selvejende Institution Vallekilde Højskole« 2 medlemmer til institutionens bestyrelse. De vælges for 2 år ad gangen og afgår skiftevis. Det ene medlem vælges blandt de generalforsamlingsvalgte medlemmer af bestyrelsen. Det andet medlem kan vælges enten fra bestyrelsens midte eller blandt foreningens menige medlemmer.

§13

Foreningen ansætter en forretningsfører og fastsætter dennes løn.

§14

Foreningen kan opløses på en generalforsamling, hvor

mindst 1/3 af medlemmerne er tilstede. Er dette antal ikke tilstede, kan beslutning om opløsning træffes på en ny generalforsamling, indkaldt med 14 dages varsel senest to måneder efter den første, og uanset de mødendes antal. Beslutning om opløsning af elevforeningen afgøres med simpelt flertal. Dersom foreningen ved opløsning ejer formue, overdrages denne til Vallekilde Højskole.

Vedtaget på generalforsamlingen den 24. juni 1995

Praktiske meddelelser

Elevmødet 1996 finder på grund af højskolens ændrede skoleplan sted allerede i weekenden den 22.-24. marts. Programmet for mødet foreligger ikke endnu, men Elevforeningens generalforsamling vil finde sted lørdag den 23. klokken 10.

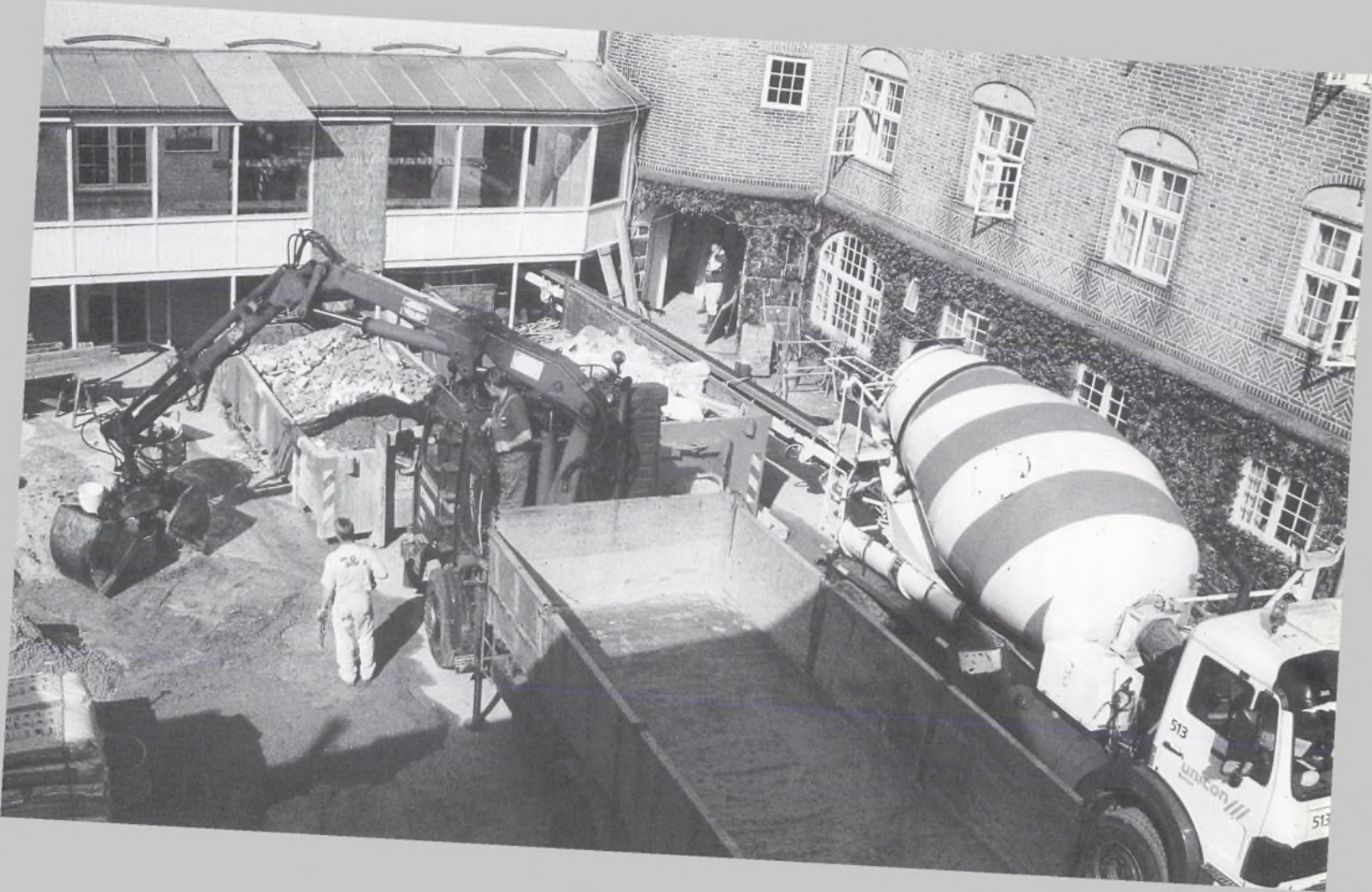
Efterårsmødet 1996 begynder lørdag den 24. august klokken 14 og slutter søndag den 15. august.

Husk at alle gamle elever - ikke kun jubilarer - er velkomne til efterårsmødet.

Jubilarmødet holdes lørdag den 24. august fra kl. 14, middag klokken 18. Elever fra årgangene 1925-26, 1926, 1935-36, 1936, 1945-46, 1946, 1955-56, 1956, 1970-71, 1971, 1985-86 og 1986 vil denne aften være skolens gæster.

Pårørende og tidligere elever, der ikke er jubilarer, er også velkomne mod forudbestilling og betaling.

Jubilarer der ikke er medlemmer af elevforeningen, vil også modtage invitation til mødet. Kender I adresser på jubilarer, som ikke er medlemmer, så send venligst adresserne til Ane Margrethe Steffensen, Krogen 2, Vallekilde, 4534 Hørve, telf. 53 45 73 15.

Elevlister

Vinterskolen 1994-95

Benny Juel Raarup Andersen	Tingvadvej 16	7130 Juelsminde
Elisabeth Due Andersen	Krybilyvej 1	8740 Brødstrup
Gorm Andersen	Pilegårdsvænge 20	2635 Ishøj
John Holmegaard Andersen	Dronningensg. 94, st.th.	5000 Odense C
Lotte Andersen	Milanovej 9, 4.mf.	2300 København S
Natasha May Baldwin	Gartnervej 19	2630 Taastrup
Julia Dybdal Bangsgaard	Vejrøvænget 69	5500 Middelfart
Susanne Birch-Pedersen	Museumsgade 11	4930 Maribo
Britt Boesen	Kirsebærhaven 33	6430 Nordborg
Maria Brincker	Ålekæret 28	3450 Allerød
Elise Foss Brink c/o Brandt,	Svanevej 24A 3.	2400 Kbh. NV
Thomas Böttcher	Ørbæksvej 3	8520 Lystrup
Kirsten Marie Callesen	Rise Hjarupvej 239	6230 Rødekro
Katharina Hjuler Christense	Blåbærvej 4	4690 Haslev
Anna Dahl	Sølvgade 26, 4.sal	1307 København K
Brian Damgaard	Fredensgade 42 s th.	8000 Århus C
Mikkel Elvej	Lupinvej 6	3650 Ølstykke
Hanne Frederiksen	Vestegårdsvej 37 2. th	2400 Kbh. NV
Loise Sode Funch	Gasværksvej 31 B 1.tv.	1656 København V
Jesper Grann	Skoleholdervej 11 st.th.	2200 Kbh. NV
Jonas Gregersen	Viborggade 13, kld	2100 København Ø
Elisabeth West Haagensen	Dønnergårds alle 45	2670 Greve
Peter Michael Haastrup	Ndr. Kåstrupevej 3	7700 Thisted
Anders Beldring Hansen	Tagensvej 14	4700 Næstved
Katja Hansen	Ålekistevej 244 B st.th.	2720 Vanløse
Michael Dahl Hansen	Egehovedet 49	8300 Odder
Anders Helmer	Løgstørgade 31 ii tv.	2100 København Ø
Henriette Aagot Holm	Branddamsvej 1	2860 Søborg
Espen Hvelplund	Glentevej 42 4.th.	2200 Kbh. NV
Bettina Jensen	Bækkebrovej 33	3220 Tisvildeleje
Charlotte Harding Jensen		
Trine Sand Jensen	Grønningen 54	9800 Hjørring
Frederik Johannssen	Drosselstr. 65	14089 Berlin
Camilla Randklev Johansen	Marathonsvej 21, st.	2300 København S
Preben Johansen	Carit Etlars Gade 1 B, 2	7400 Herning
Anna Thit Johnsen	Stenosgade 5 3 tv.	1616 København V
Tue Ørhberg Jørgensen	Thorfinsvej 1	3600 Frederikssund
Torben Kjeldsen	Schødtsmindelvej 14	8464 Galten
Stine Kjærgaard	Munkevænget 11	7080 Børkop
Kathrine Rønne Knudsen	Østerbrogade 109, 1.tv.	2100 København Ø
Carina Kofod-Jensen	Blommehaven 51	4390 Vipperød
Heidi Korshøj	Landlystvej 1A, st.th.	2500 Valby
Katja Kousgård	Roskildevej 41	3650 Ølstykke
Louise Kirstine Krarup	Svingelsvej 100	4900 Nakskov
Helle Vinther Kristensen	Damgården 3	9230 Svenstrup
Louise Bach Kristensen	Møllebjergvej 30	3200 Helsingø
Stinne Hjortlund Kristoffer	Rønhøjvej 18	8300 Odder
Inger Karoline Risbjerg Lai	Bakkely 16	3370 Melby

Jens Engelstrup Larsen	Borups alle 3 4 tv.	2200 København N.
Martin Larsen	Fogedmarken 8, 2.tv.	2200 København N
Trine Larsen	Nordstensvej 2, 2.th.	3400 Hillerød
Jan Wilsted Lehmann	Vestervang 26	4480 St. Fuglede
Dan Lindenskov	Vallekildevej 121	4534 Hørve
Liina Luise Marthin	Frølings Allé 3, st.mf.th.	2860 Søborg
Christine Merklin	Køgevej 247	2635 Ishøj
Diana Nyholm Michelsen	Oxholmvej 24, st.tv.	4760 Vordingborg
Rasmus Møller	Grønholtparken 13	6000 Kolding
Birgit Skov Nielsen	Sækkedamsvej 144	3500 Værløse
Charlotte Gosvig Nielsen	Kattesund 11 3.mf.	8700 Horsens
Mette Lykke Nielsen	Heimdalsgade 2A, 3.mf.	2200 København N
Mikkel Hammer Nonboe	Hjarnøvej 29	4700 Næstved
Kresten Frankær Olsen	Grønnegadevej 20	4892 Kettinge
Mette Christine Overgaard	Glanshatten 2 b	5220 Odense SØ
Pernille Palner	Tjørnevej 16	4140 Borup
Jesper Ellegård Pedersen	Tørildvej 2	7300 Jelling
Linda Pedersen	Kastetvej 28 4 th.	9000 Aalborg
Michael Lystrup Pedersen	Istedgade 102 II	1650 København K
Rikke Nordentoft Pedersen	Marienlystvej 30	8200 Århus C
Rune Kock Pedersen	Poppel Allé 21A	2840 Holte
Søren Bjerg Pedersen	Brede Bygade 26	6261 Bredebro
Lotte Steen Petersen	Lærkemosen 1	2670 Greve
Paw Petersen	Hesselvangen 10	3660 Stenløse
Rikke Steen Petersen	Lærkemosen 1	2670 Greve
Ane Horslund Rasmussen	Lauge Kochs vej 5, 1.	8200 Århus N
Lene Dahl Rasmussen	Suensonsgade 32 st.	1322 København K
Mette Berlin Rasmussen	Sylvestervej 22	2610 Rødovre
Martin Ravn	Frederiksberg alle 48	1820 Frederiksberg C
Christina Reinkilde	Stationsvej 6	3390 Hundested
Søren Risager	Chr. Winthersvej 8	4700 Næstved
Janus Romby	Glentevej 42 4 th.	2200 København NV
Karen Skousen Rudolf	Østermarksvej 1	7300 Jelling
Isabel Vibeke Rørdland	Amtmann Aalsgata 59	3718 Skien
Elena S. Galioto	Peter Fabersgade 3 tv.	2200 København N
Peter Frederik Sass	Eskærvej 9	5700 Svendborg
Mikael Schrøder	Skibbrogade 7, 2.tv.	4400 Kalundborg
Peter Reimar Schultz	Grønnegade 5	9610 Nørager
Anne Schütt	Jægersborgvej 42	2800 Lyngby
Jonna Sejer	Sandager 8 st.	4330 Hvalsø
Carina Smedegård	Slåenvangen 6 B	3120 Dronningmølle
Iben Søeborg	Kelstruplund 6	4560 Vig
Jimmy Martin Sørensen	Suensonsgade 32 st.	1322 København K
Martin Thordrup	Skandrups Allé 45	3500 Værløse
Nils Peter Jarding Tjellese	Ydumsgade 5, 5.th.	2200 København N
Birgitte Torntoft	Bækkelundsvej 11	8240 Risskov
Christina Weinreich	Vestvollen 15	2040 Kløfta
Frøde Worren	Myntgatan 16	3600 Kongsberg Norge

Sommerskolen 1995

Arvid Mikael Aaager	Kongenvej 20	2000 Frederiksberg
Claus Visby Andersen	Langbjergvej 5	6230 Rødekro
Li Andersen	Gødstrupvej 5	4684 Holme Olstrup
Lisbeth Andersen	Lykkesborg Allé 12, st.th.	2860 Søborg
Milenko Antonic	Ellemosen 1	8680 Ry
Steen Borlund	Godthåbsvænget 27, 4.tv.	2000 Frederiksberg C
Katrine Brandt	Alleskovsvej 27	5600 Faaborg
Nanja Buch-Hansen	Nøjsomhedsvej 9.5.th.	2100 København Ø
Camilla Böcher	Christiansgade 69.st.th.	5000 Odense C
Hans Juul Christiansen	Sejergårdsvej 18.A.	4340 Tølløse
Morten Astrup Ernst	Frederikkevej 23.1.sal	2900 Hellerup
Regitze Estrup	Dalgas Avenue 17, 2.tv.	8000 Århus C
Pia Frøsløv	Østervang 59	7870 Roslev
Lene Funch	Trøjborgvej 28.1.tv.	8200 Århus N
Niels Erik Gudbrand	Colbjørnsensgade 15.3.t	1652 København V
Hellen Habte	Rebæk Søparken 5 vær.608	2650 Hvidovre
Dorte Lindblad Hansen	Thorsgade 90, 2.th.	2200 København N
Anja Hassan	Vejlebrovej 83.st	2635 Ishøj
Jeanette Lykke Hvid	Broholmsallé 31.st.tv.	2920 Charlottenlund
Hans Henrik Ibsen	Matthæusgade 40.st.th.	1666 København V
Laila Khalil Issa	Måløvsgård, Møllemosen 6-8	2760 Aaløb
Carsten Jensen	Børglumvej 77, 1.mf.	7400 Herning
Henrik H. Rømmelhof Jensen	Gildbrovej 19, 4.4.	2635 Ishøj
Rikke Jessen-Schuldt	St. Blichersgade 14, 2.tv.	9000 Aalborg
Annette H. Johansen	Hjelmegade 8, 1	2100 København Ø
Claus Juncker Jørgensen	Højlandsvangen 54.1.	2700 Brønshøj
Sanne Kaasen	Rådhusstien 42.1.	2610 Rødovre
Sheremet Kiqina	Svendborgvej 10	5762 Vester Skerninge
Sten Kloppenborg	Amaliegade 29B	8700 Horsens
Tom Allan Kolind	Byhøjen 50	3600 Frederikssund
Mette Katrine Krogstrup	Kildehusvej 4, lejl.2	4000 Roskilde
Van Qiang Lam	Egeparken 4 4th.	5240 Odense Sø
Anette Madsen	Schleppegrelsgade 70, 1.tv.	9000 Aalborg
Carsten Solbjerg Madsen	Tårnvej 263-2	2610 Rødovre
Kirsten Sunshine Markson	4150E, San Gabriel, Phocnix	AR120. NA 85044 USA
Thomas Mørkøre	Valhøjvej 13, 2.tv.	2500 Valby
Signe Månsson	Ærtebjergvej 31	2650 Hvidovre
Yuki Nakamura	106-14 Omino, Sakai	588 Osaka JAPAN
Henrik Mejnhardt Nielsen	Halsskovgade 2-304	2100 København Ø
Kim Lasse Nielsen	Sadelmagerporten 2/327	2650 Hvidovre
Poul Hvid Nielsen	Grimstrupvej 4	7480 Vibbjerg
Tina Warncke Olesen	Hjelmagerparken 404 B	8541 Skødstrup
Ketty Hyldgaard Olsen	Rugerivej 43	9760 Vrå
Christina G. Pedersen	Vesterringgade 160.3.tv.	8000 Århus C
Kenneth Dyrland Pedersen	Holmegårdsvej 62B	3400 Hillerød
Mikkel Heje Pedersen	Vejgårdsvænget 17	3520 Farum
Charlotte Halk Petersen	Godsparken 122	2670 Greve
Jesper Petersen	P.M. Møllersvej 1.b.	4800 Nykøbing F.
Lars Petersen	Stationsvej 88.1.mf.	9200 Aalborg
Charlotte Prehn Prehnum	Brandbjerg 12	4400 Kalundborg
Jesper Bo Rasmussen	Ryesgade 56.E.5.tv.	2100 København Ø

Amande-Marie de Ribier	RU 77 Cardinet	75017-Paris Frankrig
Tybalt Schrøder	Rønnebærvej 14.3.-57	2840 Holte
Malene Simonsen	Lægårdvej 12.c.-112	7500 Holstebro
Stig Simonsen	Valdemarsvej 6	8900 Randers
Thomas Kaare Smith	Skovvej 11	4230 Skælskør
Lea Maria Svendsen	Jyllandsalé 2.5.tv.	8000 Århus C
Mariann Sørensen	Fuglevænget 21, 2.mf.	8500 Grenå
Mette Sejer Sørensen	Jens Skyttesvej 10	6000 Kolding
Tommy Nygaard Sørensen	Løvspringsvej 4A, 2.th.	2920 Charlottenlund
Dorthe Thomsen	Hjejlevænget 6	6760 Ribe
Elisabeth Kylmann Thomsen	Jernbanevej 18	4330 Hvalsø
Solvejg Böni Trap	Terrassenstr. 28	CH-5312 Döttingen
Ljudmila Trier	Helgolandsgade 18, 3.th.	1653 København V
Helle Vårdal	Kløvervænget 11	5330 Munkebo

Efterårskolen 1995

Anna Neville Aciro	Vallekildevej 117	4534 Hørve
Knud Lund Adamsen	Baunhøjvej 6.c.	8500 Grenå
Kim Marott Andersen	Ystadvej 15	2850 Nærum
Leon Øhrstrøm Andersen	Heimdalsgade 2 B st.mf.	2200 København N
David Byberg	Højmosévænget 23	2650 Hvidovre
Louise Bundgaard Christense	Jacob Appels Allé 8	2770 Kastrup
Mikkel Jan Ferneborg	Hollændervej 26.1.tv.	1855 Frederiksberg C
Anders Forné	Nannasgade 2.st.tv.	2200 København N
Johnny Damgaard	Hansen Bredager 11.2.th.	2650 Hvidovre
Thor Hansen	Jernbanegade 14.3.	5000 Odense C
Stig Sunne Kjærgaard Harder	Ejgårdsvvej 20.b.st.tv.	2920 Charlottenlund
Peter Birkekær Jacobsen	Tranevænget 15.1.tv.	2605 Brøndby
Per Kjøller Jensen	Elbagade 69.st.th.	2300 København S
Niels Hernvig Jørgensen	Lindevej 7	4720 Præstø
Anni Koldkjær	Mosevangen 15	4130 Viby Sj.
Anne Kristensen	Fløjstrupvej 41	7100 Vejle
Rikke Rahbæk Kristensen	Østergade 16.1 tv.nr.3	6700 Esbjerg
Anne Kudsk	Münstervej 15	5500 Middelfart
Louise Lange	Lærkevej 17	3650 Ølstykke
Hans Einar Slot Larsen	Torvegade 7.2.tv.	6700 Esbjerg
Luise Toftdal Larsen	Nyvej 31.2.th.	4230 Skælskør
Ann Isabel Højfeldt Laulund	Jens Jessensvej 12	2000 Frederiksberg
Jakob Lægaard	Hulegårdsvej 2	4320 Lejre
Rikke Mathisen	Akelejevej 41	3450 Allerød
Reidar Mohnsen	Nyvangsvej 19.2.th.	4400 Kalundborg
Marianne Toft Nielsen	Ranunkelvej 15	8850 Bjerringbro
Signe Nielsen	Mariavej 3	6091 Bjert
Jakob Rahbek	Jacob Appels Allé 1.a.	5000 Odense C
Lise Aagaard Rasmussen	Fuglebakken 10	5500 Middelfart
Søren B. Rasmussen	Vesterbrogade 40.1.tv.	1800 København C
Anker Rosenstedt	Samsøgade 26.st.	8000 Århus
Stine Skriver	Nørregade 46	8660 Skanderborg
Heidi Ebdrup Sørensen	Hørmarksvej 10	2605 Brøndby
Thomas Rosenberg Sørensen	Vadbro 40.1.tv.	2860 Søborg
Thomas Thomsen	Kalundborgvej 253.b.	4300 Holbæk
Linda Thorsager	Rotvigvej 4	7490 Aulum
Elise Trier Tuxen	Rifbjergvej 14	5900 Rudkøbing
Lars Henrik Ylander	Brønshøjvej 48.2.tv.	2700 Brønshøj

Indholdsfortegnelse

Thor West Nielsen: Højskjole-eksport?.....	3
Peter Johannes Schjødt: Et folkeligt filosofikum	11
Jørn Fugl: Camus - det første menneske.....	17
Lene Gedde: Gener som lægemidler	27
Mikkel Villum Jensen: Højskolelærer - et årstid henne...	31
Birgitte West Nielsen og Regitze Estrup:	
Den fri ungdomsuddannelse	37
Linda Pedersen og Peter Schultz:	
Vallekilde. Tur-retur-retur-retur	43
Astrid Gukke Krüger: Højskolen i Vallekilde	47
Betty og Lasse Rathnov: Nyt fra VALLEKILDE	49
Kalender 1994/95	57
Sidsel Boertmann Brüel: Fra Elevforeningen.....	63
Susanne: Jacob.....	69
Carsten Bidstrup: Lidt om Arnoldi og en plakat	71
Elevforeningens bestyrelse	75
Elevforeningens vedtægter	77
Praktiske meddelelser	81
Elevlister	83

REDAKTION:

Birgitte West Nielsen - Jørn Fugl - Susanne Sadolin

FOTOS:

Svend Hansen - Lasse Rathnov - Thor West Nielsen

Foto side 72 venligst udlånt af

Per Jensen, Holbæk Amts Venstreblad

TRYK:

Holbæk Amts Bogtrykkeri